N:R 19 (1270). 24:DE ÅRG. VANLIGA UPPLAGAN LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG
IDUN
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN 14 MAJ 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.
BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

"Hela Stockholm" på häststafställningen.

1. Prinsessorna Ingeborg och Maria. 2. Kronprinsparet med söner och prinsessan Victoria Margareta af Preussen. 3. Prins Carl och baron Rålamb. 4. Ryske ministern Narysckin och franske ministern Thiébaut. 5. Grefvinnorna König, Reinhold von Rosen, Clarence von Rosen och Gustaf Hamilton. 6. Grefvinnan Ignatieff och fröken Alice Ankarcrona. Foto för Idun af hoffotograferna A. Blomberg och W. Lamm.

Fortsättningen i midtuppslaget!

Direktör

Våra gossar.

I STADSTRÄDGÅRDENS gamla popplar och lönnar var det jublande fågelsång och solstrålarne lekte på de i vårens första späda grönska skiftande gräsmattorna samt på rabatternas krokus i färgtoner från hvitt till mörkaste violett. Där inne låg domkyrkan, till hvilken i dag en skara högtidsklädda människor styrde sina steg, oaktadt det var hvardag, men det var i dag gossarnes konfirmationsdag.

Inne i templet är smyckadt med växter och blommor. Längs stora gången sitta de unga konfirmanderna, det är en glädje att se dem.

Alla, äfven de fattigaste, uti nya kläder och med en ros i knapphålet, sitta de där så stilla uti Guds hus, och genom kyrkans fönster sänder solen en flod af ljus in öfver dem alla.

Men vemodet griper mig, och tårarne äro nära att bryta fram, vid tanken på att nu börjar det egentliga lifvet för dem. Hvad skall det komma att innehålla för hvar och en? Hur äro de rustade att möta lifvets strid? Skola de komma till korta i striden mot inre och yttre frestelser? Då vi se den unga skaran här, visst vilja vi då vara med om att göra allt hvad i vår förmåga står för att jämna vägen för dem!

Medan församlingen strömmar in i templet iakttager jag de unga och finner att flere af dem framkallar hågkomster hos mig.

Där är ju Erik utifrån fiskläget. Han ser så liten och förkrympt ut i sina litet för stora kläder och ansiktet förefaller åldradt redan.

Då jag första gången såg honom, var han ett litet lindebarn i vagga. Jag hade nyss kommit från södra Sverige hit upp till Norrland.

En vän tog mig med på en färd ut till fiskläget för att se hafvet i storm. Det var en storartad syn, de höga vågorna kommo en efter en och vältrade dånande in mot land och mot berget, som nästan lodrätt stupade ned i hafvet, där krossades de till skum, som yrde och stänkte nästan upp till platsen där vi sutto, ungefär vid bergets halfva höjd.

Men det var en syn därute, som gjorde ännu större intryck på mig.

Min vän förde mig in i en liten grå stuga, som låg där bredvid vikens fiskarbodar.

Därinne syntes råda det största armod, jag hittills hade sett. Stugan innehöll ett enda litet rum, mörkt och kusligt. I dess enda lilla fönster voro flere rutor sönder och för att utestänga kölden voro de igenstoppade med trasbylten. Nästan inga möbler funnos och ej heller syntes spår af husgeråd. Det enda sådant jag såg var en fotgryta af järn i den öppna spiseln, framför hvilken husfadern tagit plats. Han rörde ibland med foten vid meden af en vagga, och i vaggan låg gossen, densamme, som nu vuxit upp till konfirmand.

Gumman var sysselsatt med att skölja några oskalade potatis och talade under tiden om för oss, att mannen var blind och att de till följd däraf voro i den största nöd. Utom den lille i vaggan voro där ännu tre eller fyra barn.

Hennes berättelse rörde oss djupt och vi delade med af hvad vi medfört af mynt.

Under flere år efter detta vårt besök uppsökte mig den fattiga hustrun ofta.

Alltid var det något särskildt hon behöfde pengar till: än var det vigselringen, som hade måst pantsättas för mat, än var någon af gossarne utan mössa eller skor till examen. "Fröken, som är så snäll, hjälper mig nog," hette det. Och som jag då ännu trodde blindt på människor, och jag hade ju med egna ögon sett deras nöd, försökte jag att göra hvad jag kunde. Ibland kunde jag äfven intressera andra att gifva en slant, och hörde jag någon ämna sig ditut, var alltid min bön: glöm inte de fattiga i fiskarstugan!

Men slutligen skulle jag få klart för mig att vårt sätt att hjälpa ibland leder till raka motsatsen.

Jag fick veta att både hustrun och mannen voro drinkare och att penningarne alltid förvandlades till brännvin, samt att mannen inte heller var så blind, som han låtsades, då främlingar kommo ditut.

En fiskare därutifrån berättade mig att han en gång blifvit inbjuden till dem att dricka "kask", en blandning af kaffe och brännvin. Det fanns nämligen, påstods det, alltid brännvin, men sällan mat där i huset. Den lille "Erke", som han kallades, var då på åttonde året, han tiggde och bad om brännvin, och då fadern ej gaf honom, bad modern att han skulle få och gaf honom så en kaffekopp till hälften fylld, detta tömde han i ett tag och började genast tigga om mer. Modern drack nästan mer än mannen.

En gång har jag själf sett henne drucken. Vi bodde några sommarveckor vid vägen, som leder dit ut. En natt väcktes jag af rop och skrän på landsvägen. Då jag såg ut genom fönstret, kom den stackars hustrun raglande på väg hem från staden i sällskap med en af gossarne. Hon var så drucken, att landsvägens bredd knappast räckte till, och skrek och grälade hela tiden. Det var en sorglig syn och jag tänkte med bäfvan på alla de arma barn, som växa upp i drinkares hem.

Här inne i kyrkan, vid gossarnes konfirmation, ser jag henne en stund stå bakom sin gosses plats, men det är som hade hon ingen ro; hon vandrar ut och in i kyrkan oupphörligt. Kanske ser hon i denna stund klart och känner ånger öfver sitt lif och öfver det inflytande hon öfvat på sina barn. Kanhända påminner hon sig fruktlösa strider mot ett begär, som kanske varit ett arf från föregående generationer, och kanske inser hon nu att hennes barn skola fortsätta den kampen och liksom hon själf komma till korta. — — — Månne hon inte i sitt inre känner en önskan att inga spritdrycker funnes. Jo, jag vet att hon gör det. Jag minns hennes ord, då jag en gång talade med henne och bad henne afstå därifrån. "Om bara brännvinet inte funnes".

Den nästa jag lägger märke till är Ejnar. Det är endast några månader sedan jag gjorde hans bekantskap. Han kom en morgon till mitt hem och bad om något mat att äta. Han gick och läste för prästen, var just nu på väg dit, men var så hungrig och därhemma hade ej funnits någon mat. Jag satte fram hvad jag i hast fick fatt i, och medan han åt berättade han, att hans far var sjuk och kunde ej arbeta, och modern hade flere små barn att sköta och var inte heller hon så stark till hälsan. Men allt skulle bli bättre nu, då han blifvit konfirmerad och kunde förtjäna till mat. Han såg så trovärdig och duktig ut. Jag bad honom komma åter så ofta han saknade mat hemma och på så sätt blef Ejnar under denna tid en nästan daglig gäst. En dag, det var väl endast en vecka kvar till konfirmationen, kom Ejnars moder upp till mig. Hennes utseende bar spår af umbäranden och sorg. Hon tackade för den välvilja, som bevisats hennes gosse, men så föll hon plötsligt i gråt och berättade att föräldrarne ej hade det ringaste att gifva sin gosse till konfirmationskläder. Visserligen hade det af församlingen insamlats bidrag, men dessa räckte på långt när ej till för alla som voro i behof, och Ejnar hade ej fått något med af det.

Jag lofvade att på något sätt hjälpa och detta lyckades äfven med gifmilda vänners bistånd. Och nu satt Ejnar här bland de andra i nya kläder. Jag tänkte på hvilken börda man väntade att han skulle taga på sina unga skuldror. Hans mor hade äfven uttalat den förhoppningen, att allt skulle blifva bättre för dem, då hennes gosse gått och läst. Han var så snäll och duktig, han skulle nog få någon sysselsättning och förtjäna så att han kunde hjälpa de sina. — — — Ja, måtte han lyckas, måtte det gå honom väl!

Min blick glider vidare öfver gossarnes rad och stannar vid ett ansikte, som framkallar ett minne från många år tillbaka. Ja, det är verkligen han, och jag blir glad, då jag ser honom, och tänker på hvilka vackra drag man ibland kan få se af små barn. En härlig vinterdag gick jag Långgatan framåt, egentligen gick jag och vantrifdes här uppe och längtade till föräldrar och syskon i hemmet vid V tterns strand. Jag gick och tänkte på det och hade så när törnat ihop med ett par pojkar, som kommo springande, med skridskor på axeln, fram ur en gränd. Då ändrade jag kurs och följde dem efter ner på skridskobanan vid hamnen. Där var lif och rörelse, det vimlade af barn och allas ögon lyste af glädje.

Det var bara en liten parfvel om sex, sju år, som såg så bedröfvad ut. Han ensam var ju utan skridskor. Förgäfves bad han en annan liten gosse att få låna hans, bara en liten, liten stund. Han bad så bevekande och lofvade den andre något annat i utbyte. Den andre var obeveklig och svarade: "jag vill åka själf", och kafvade iväg med böjd rygg och krokiga knän.

Då fattade jag ett raskt beslut, skyndade mig till järnboden vid torget och var snart åter på banan med ett par små barnskridskor. Jag var rädd att den lille skulle hafva försvunnit, men där satt han på en bänk och såg dyster ut. I hast spände jag skridskorna på hans små fötter och sade: "dessa äro nu dina, lär dig nu att åka duktigt." Och glad blef han och iväg bar det på något osäkra ben och jag vandrade hemåt glad och nöjd och glömde snart händelsen.

Men döm om min öfverraskning, när jag en dag nästa höst blef kallad ut i köket, någon ville träffa mig. Där stod den lille gossen från skridskobanan. Han räckte mig en stor gammal, spräckt handkanna utan handtag fylld med blåbär. "Fröken skall ha dem, jag har plockat dem själf." Då jag frågade huru han fått veta hvem jag var och hvar jag bodde, svarade han, att han frågat så många tills han träffat någon, som visste det. När våren kom, kom han äfven till mig med de första hvitsipporna.

Du kära gosse, hvad du gjorde mig glad! Dina blåbär, af hvilka jag ej kunde äta ett enda, beredde mig större glädje än mången dyrbar gåfva gjort. Emedan jag vet hvilken uppoffring det är af en liten gosse i de åren att gifva sig tid, från allt annat roligt som lockar, att plocka alla dessa bär, som fordrades för att fylla kannan, och så att sedan inte få äta upp dem själf.

Nu afbrytas mina tankar af orgelns toner, en psalm stämmes upp och efter den läser prästen förbönen för konfirmanderna, förhöret vidtager och barnen svara knappast hörbart på prästens frågor. Så är förhöret slut och de unga aflägga sin trosbekännelse och konfirmationslöften, så åter bön och en psalm och gossarne strömma ut följda af föräldrar och anhöriga samt den öfriga församlingen.

Det är två år senare, också nu är det vår och sol och fågelsång. Jag går Nybrogatan uppåt. Då jag passerar spritbolagets hus, väckes min uppmärksamhet af att några ynglingar komma ut därifrån, de se röda och upphettade ut.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösn:r	» 0.12	Lösn:r	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.
Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. 30 öre å textsida. 20 % förhöjning å särskild begärd plats.
Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.

"Förbannade usla krog," hör jag en af dem utbrista på samma gång han med kraft smäller igen dörren. Jag ser till min sorg att det är Ejnar. Jag tänker på hans stackars moder. Var detta hvad du hoppats på och längtat efter, är detta det öde, som väntar din son, att strida i en kanske hopplös kamp mot rusdrycksbegäret. All fostran i hemmen, allt hvad skola och konfirmationsundervisning uträttat, allt blir ofta till ingen nytta.

Rusdryckernas frestelser bli allt för ofta öfvermäktiga. De komma för de olika individerna i olika form allt efter olika samhällsställning. För den ene är det hemköpta litrar eller spritbolagens krogar, för den andre är det städernas guldkrogar, där kamratlifvet lockar. Ja, frestelsen möter dem äfven från tidigaste barndom i våra hems sällskapsseder.

Allt som är fest och glädje tilltalar barnasinnet, och för huru många unga framstår inte minnet af festerna i föräldrarnes och andras hem förknippade med glas och vin och skåltal. Så innerligt äro de begreppen förenade, att när de unga växa upp, kunna de knappast tänka sig någon glädje detta förutan.

Älskar du barn och ungdom, älskar du dina medmänniskor, älskar du ditt fosterland, nog vill du då vara med om att borttaga från de ungas väg spritdryckernas frestelse.

Nog inser du att i många fall, där föräldrars förhoppningar gäckats, där den unge mannen ej blef hvad han borde blifvit, där är det spritdryckernas frestelse, som är orsaken.

Och alla de unga män, som spårat ur till lifslång sorg för föräldrar och anhöriga, och alla dessa, på hvilka vår tid visar så sorgliga exempel, som genom ett för högt lefnadsätt åsamkat sig skulder, de där i sin ordning leda till tillgrepp och förfalskningar, spårar du inte äfven där utelifvet och dryckesseden som orsak.

Försök att få in en smula fröjd i lifvet utan spritdrycker. Gör fest i hemmen med sund naturlig glädje. Ty icke är väl den glädje äkta, som framkallas genom stimulerande medel. Hur sanna äro ej skaldens ord:

"Den glade sjunger utan vin,
och glädjen hos den sunde
ger sådan flykt åt melodin,
som ingen drufva kunde."

GERD.

Iduns kokbok,

hvars utgifning nu framskridit till och med 7:de häftet, har nått en betydande framgång hos de svenska husmödrarna, i det cirka 14,000 exemplar redan tryckts af hvarje häfte. En så snabb och omfattande spridning är något enastående äfven för ett arbete af denna art och ådagalägger att boken på grund af sitt förträffliga innehåll vunnit allmänhetens odelade sympatier.

Sällan har väl också en kokbok kunnat byggas på ett rikhaltigare material än det, som står utgifvarinnan fröken *Elisabeth Östman* till buds, tack vare hennes mångåriga bepröfvade verksamhet som föreståndarinna för husmoderskolan i Stockholm.

Komplett kommer arbetet att innehålla mellan 8- à 900 praktiskt pröfvade recept, däribland en afdelning för frukosträtter, något alldeles nytt inom kokbokslitteraturen.

Arbetet, som äfven prydes af talrika illustrationer, däraf 12 färgtrycksplanscher, blir fullständigt inom sommarens utgång i 15 häften à 30 öre — märk prisbilligheten! — och subskription mottages fortfarande i alla rikets boklådor. Förläggare är Aktiebolaget Ljus i Stockholm.

Vid lustgårdens port.

SÄG, ÄLSKADE, brukar det hända
att du också den tanken har:
vi drömt våra drömmar tillända,
hvad har då vår kärlek kvar?

Som lusteld den lyst och brunnit
en kort och strålande vår.
Men nu har våren försvunnit
och hösten för dörren står.

Nu gulnar björken i skogen.
Men af apelns vissnade blom
står frukten rund och mogen
i slösande rikedom.

Så vänta ock vi våra öden
som annat än kyssar och smek:
i dag gå på lifvet och döden
de ord som då voro lek. —

Se lönnar och lindar blöda
för frostens dräpande knif,
och dock som aldrig de glöda
i trotsigt flammande lif.

Så kommer väl snart den sista
förhärjande branden till oss
och kastar en glödhet gnista
i vår kärleks flämtande bloss.

Skall då vår lycka förbrinna
i alltför stormande brand?
Skall hjärtats drömland försvinna
för lidelsens ökensand?

Skall leken bytas i bitter
och frätande åtrås kif,
ditt ögas soliga glitter
ge giftiga tankar lif?

Vi drömt våra drömmar tillända — —
dock ej jag sörjande ber
att våren skall återvända.
Hvad kunde den skänka mer?

Jag ber blott att alltid få äga
hvad rikast jag äger nu.
Jag ber hvad ej ord kunna säga,
men djupt i min bön är du.

Jag ber att alltid få luta
mitt hufvud som nu mot din famn,
att aldrig mitt hjärta må sluta
att hviska som nu ditt namn.

Jag ber som mitt första och sista
om det som innerst är du:
jag ber att aldrig dig mista
så ren, så ljus som nu. —

Där föll ett blad på din panna
från parkens pinade träd,
som ville de bedja oss stanna
och skänka dem ro och fred.

Ack, de hemligheter vi bära
förstå vi ej bättre än de. —
Du gråter... Nej, gråter du, kära,
just nu, då jag ville le!

CHRISTIAN GÜNTHER.

Något om brefskrifning under flydda tider.

För Idun af **Jenny Engelke.**

(Forts.)

FÖR ATT MED exempel belysa hvad här ofvan blifvit sagdt, lägga vi fram några bref af olika art och anledning. Det första talar för sig självt och vittnar om hvad som ålåg en informator eller — som det då sades — preceptor, för att få sina disciplar installerade vid akademien. Såsom ett litet bidrag till den tidens universitetslif kan nedanstående bref möjligen tjäna.

Försumligt nog glömmer herr preceptorn att dagteckna sitt bref, hvilket dock torde vara skrifvet vid början af vårterminen 1804.

Till Kammarrådet o. Nordstjerneriddaren välborne herr Erik R. — — —

Stockholm.

Till efterföljd af herr Kammarrådets befallning, och för att tillfredsställa min egen önskan att se en helig plikt uppfylld, är det som jag nu för första gången med bref har äran uppvakta, och det för att underrätta om allas vår hälsa och välgång.

Resan hit, ehuru ej särdeles väl gynnad af väderleken, som var genomträngande kall så att det till och med snöade, gick likväl efter önskan, utan att vara efterföljd af obehagliga sviter.

Ankomsten skedde kl. 7 på aftonen då vi direkte ställde vår kosa till vårt betingade kvarter i "fjärdingen *" och inlogerade oss. Söndagen tillbragtes uti våra sakers iordningställande, stadens beskådande, jämte det vi roade oss med någon lektyr.

Måndagen kl. 8 gingo vi till D:r Fant. Blefvo högst artigt mottagne och lofvade han att, ehuru ej han var Inspektor, likväl till vederbörande rekommendera. Och förklarade sin önskan vara, att framdeles kunna tjäna. Underrättades oss tillika att med betyg för de unga herrarna, voro af nöden, samt att ordningen fordrade, att nu först besöka curator, som han sade, skulle bo uti hans gård.

Honom besökte vi då, men i stället för att träffa den sökte personen blefvo vi sagde, att han var utrest på landet och öfverlämnat curatelet till en annan, om hvars namn och logi vi då ej genast kunde blifva underrättade, hvarför denna visit måste uppskjutas tills i dag.

Kl. 12 middagen i går, profiterade vi af D:r Fants föreläsningar i Svenska historien, som verkligen äro värda att afhöras.

Han slutade då historien om Gustaf I:ste och gjorde i dag fortsättning med Eric XIV:de, hvaraf vi äfven profiterat.

I går middag spisades första gången efter ackord för veckan, hos Traktör Hallenberg, och befunno vi oss därvid rätt godt, hvarom gossarne själfve bäst kunna yttra sig.

Ett stop mjölk, som till aftonen åt oss uppkokats, hämtas dagligen för 1 Daler Kmt. Frukost har hittills bestått, dels i en kopp kaffe med bröd; dels hafva vi spisat af medförda matsäcken, så att utom middagen, som, efter ackord, i veckan kostar 1 R. D. 32 B:o R. G. S. ** personen, kontanta depensen för mat, stigit till 1 Dr Kmt om dagen, för oss alla tre. Hvarvid torde förblifva tills vårt, hemifrån medförda bröd blifvit all.

I dag kl. 8 besökte vi först Pro-Curator, och i hans sällskap Rektor, som under vänligt bemötande tillsade mig att lämna skriftligt betyg, — författadt på 3 skl. Charta — på hvad de unga herrarna hafva läsit, för att först påskrifvas af rektor och sedan tjäna till ett rättesnöre för Decanus, som sedermera besöktes och fixerade examen till kl. 2 e. m.

Det äskade betyget är färdigt, och ämnar jag nu gå därmed till rektor.

Rektor, Aurivillius. Decanus, Nordmark. Inspektor Nationis, Högmark.

** Stadsdel i Uppsala.
* 2 kronor.

KOSTYMER

huru smutsiga de än må vara kunna genom **kemisk tvätt** blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny.
Kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 4.50 hos **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., *Göteborg*.**
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Cerebos Salt

förhöjer njutningen af ett läckert bord.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Detta är nästan en journal öfver våra händelser till närvarande. Och skall jag nästa gång hafva äran göra fortsättning.

Med ödmjukaste komplimenter för Hennes Nåd, fru Kammarrådinnan och Mademoisellerna, har äran med vördnad framlefva, välborna herr Kammarrådet och Riddarens ödmjukaste tjänare *C. C. Magnell.*

I samma familjearkiv som detta förvaras äfven ett bref, hvilket utan det ringaste sammanhang med släktens angelägenheter, dock blifvit räddadt åt en sen eftervärld.

Det är skrifvet år 1812, och kan tjäna som exempel på, huru ett handbref affattades, hvilket dock rörde allmänna angelägenheter. Förmodligen ansågs denna skrifvelse äfven på sin tid såsom något i sitt slag enastående, och har möjligen endast af detta skäl blifvit bevarad. Under en ödmjukt inställsam ton framlyser en illa dold egennytta, något för tiden och omständigheterna icke sällsynt fall. Det lyder som följer:

Välborne herr Kammarråd och riddare!

Tillåt dessa linier rapellera minnet af min lilla varelse att begära ett rum i herr Kammarrådets ynnestfulla minne.

Ledamot af härvarande kommitté som har att reglera om stuteriet m. m., har man ofta anfäktat, äfven mig, rörande oordningen och bristerna, som nästan alltid har vidlådit denhär närintill varande Bergås färja, där allmänna landsvägen löper fram. Jag suplicerar ödm. att detta, i sitt slag, viktiga ämne blir ett mål för herr Kammarrådets verksamma och goda åtgärd. Saken lärer vara i kongl. kammarcollegl.

Landsfästenfärjan bör göras nytt, linor m. m. få i ett starkt strömdrag annor construction — insumma — den ordning och skick som detta grannlaga ämne fordrar i ett starkt strömdrag, hvarest färjan i dag, har fått den riktningen att densamma nu befinnes hafva transporterat sig långt ut i sjön, hvadan allmänna farten är hindrad.

Utan hjälp af staten kan denna färja ej *soutinera* sig, om ock ett tredubbelt arvode bestås eller anslås i en förnyad taxa. Kronan borde ha där en bro och taga bropengar, sådant vore lämpligast, nämnligen en flottbro.

Stuteriet bör ha fri öfverfart till sina beten, men huru skall denna myckna öfverfart för denna stats betjäning regleras så att färjemannen får det han bör?

Jag innesluter ämnet i verksam åtgärd och ber att denna min åtgärd får anses såsom enskildt klagomål, ty kronobetjäningen har uppfyllt i ämnet sina plikter. Arrendatoren härstädes — af kungs-ladugården — har en ö, Säfholmen, som ligger honom obekvämt, men mig närmare. Vi hafva öfverenskommit så, att han afstår ön på sina 30 år emot 100 dagsverken årligen.

Huru skall jag nu visligen begå, att jag får kongl. kam. Colgl. bifall och fastebref på dessa 30 åren? Arrendekontrakten lära gifva anledningar till slika delanden.

Jag ber ödmj. om förlåtelse för detta omak, och tillika om herr Kammarrådets ynnestfulla biträde i ämnet, för min säkerhet. Då Presidenten Lagerhl. råkas, så kan han gifva upplysningar om de obehagliga arbeten, som vi har haft vid detta brödlösa arbete.

I går gick folk ännu på sjön Galten. *

Med fullkomligaste högaktning har jag äran framlefva välb. etc. etc. Ödmj. tjänare

H. Gerdrén.

Strömsholm 14 May 1812.

Slutligen för att bevisa huru svårt t. o. m. lärde män hade att affatta ett lättläst bref på svenska, och hur svårt de hade att frigöra sig från de gamla tillkrånglade ordalydelserna meddelas här en skrifvelse af den, på sin tid, mycket omtalade t. f. professor Joh. Vindician Tranér.

Född i ringa villkor hade han som barn, klen till hälsan, blifvit befriad från att deltaga i det tunga jordbruksarbetet, och blifvit insatt i Linköpings skola, där han snart genom sin lysande begåfning och sitt goda minne gjorde sig bemärkt.

Docent i romerska litteraturen och adjunkt i Uppsala med titel af professor, använde han hela sin lärdomstid för att uteslutande syssla med de klassiska skalderna. Han öfversatte *Iliaden* på svensk hexameter, och hade redan som djäkne haft lättare att skrifva sina temata på latinsk vers än kamraterna sina, på klenaste prosa.

Utom för sin lärdom gjorde han sig omtalad för många egenheter vid svenska språkets behandling och ehuru han uppbar, såväl svenska akademiens pris som ett allmänt och välförtjänt bifall, är det i häfderna * sagdt om honom, att han, "slog sig på att vid användandet af svenska språket skapa fyndiga ordvändningar och fintliga, djärfva ordfogningar, men att han ofta öfverträdde rimlighetens gränser genom jakt efter sällsynta landskaps-ord, självgjorda, misslyckade naïviteter jämte ett ständigt experimenterande med svenska språket."

J. V. Tranér var född den $^{11}/_{8}$ 1770 i Torpa, Östergötland. Ehuru utnämnd kyrkoherde i Söderköping, flyttade han dock aldrig dit. Han dog i Uppsala 1835.

Här nedan följer ett hans bref i originalafskrift.

Upsala den 6 januari 1834.

"Nosocomium",

Välärvördige herr Farbror! Gode Vän!

Om jag ej så säkert kände dendär Hulde till hvilken i dag mina tankar uttalas, så skulle jag vara brydd för ursäkten af mitt stillatigande. Men jag vet och förutser att Tit. mer än väl känner mitt förintade, mitt vanmäktiga tillstånd, som nekar mig allt.

Min sjukdom som i somras ville döda mig, hann åtminstone att till den grad distrauera ** min varelse. att jag under den tiden mäktade hvarken tänka, skrifva eller arbeta.

Se där gode gynnare *ipsissima moræ causa.*

Tackad evinnerligen vare Tit. för trösten af sin hågkomst, för värmen af sin vänskap, för uppriktigheten af sin mannatro. Och allra sist för äran af inviten till fadderskapet. Lefve, denna lilla Conkordia! Artad, blomstrande söt, god, och förnuftig såsom mamma och pappa. Och stånde den heliga Conkordia, såsom en skön sinnebild af evig samdräkt och ett medlande väsen henne bi, till harmoni i lifvet, till enklang i ätten!

Ack! Hvad jag innerligen lyckönskar de bägge goda, till sin första kärlekspant.

Den lilla ungen förstår ej ännu huru lycklig hon är som härsprungit från så förträffliga föräldrar, och som får lefva och fostras under deras vård. — Gud gifve henne trefnad och lefnad! —

Sedan jag sagt detta, har jag redan antydt mina förhoppningar och mina nyårsönskningar. Mitt hjärta ligger så djupt, så nära min Fischers, att här ej finnes på jorden någonting som jag ville önska mig, som jag tillika ej önskar den trogne, den ädle, som med sin glada blick, sin öppna själ, sitt deltagande hjärta och sitt ljusa, bildade vett, mången gång tröstat, uppmodat och tändt mitt slocknande äsen. Gud belöne den gode!

Från svågrarne Augus och Ferdinand, som öfver julen mest vistats här, skall jag mycket hälsa. De må båda mycket väl. Från min trogne Linck, Han är mitt allt i allo. Han lär jula i sin hemort, Östergyllen, där han complimenterar en ung mamsell Wall.

Nedlägg min fullkomliga högaktning och mina hjärtliga välönskningar för sin ljusa, förlyckligande maka, och tillåt mig vara Tit. ödmjuka tjänare

J. Vindician Tranér.

P. S. Var god hälsa respektfullt till Sundvallska huset. Jag såg att deras dotter nog nu lärer föranleda dem till Norrköpingsresor. Då lära de någon gång besöka pastor i Sct Ragnhilds stad?

* Vik af Mälaren.

* Se Svenskt konversationslexikon 1845.

** Af Distraise = störa.

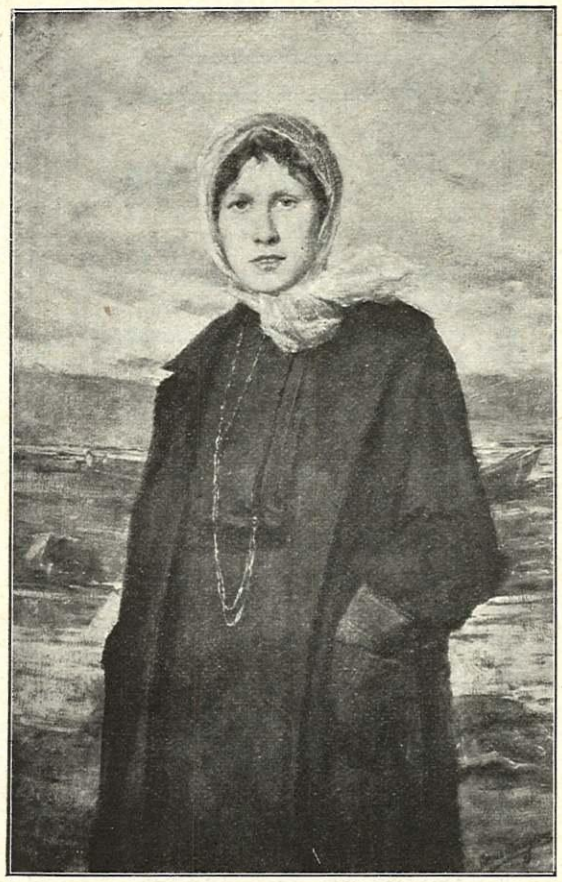

ANNA NORDGREN: DAMPORTRÄTT.

En vårsalong.

SVENSKA KONSTNÄRERNAS förening representerar i år den svenska konsten både i Rom och i England, hvilket gjort att man icke kunnat anordna någon mer omfattande utställning i Stockholm.

Men att vara alldeles ur leken här hemma har man heller icke velat, och därför är en mindre utställning under maj månad anordnad i Konstnärshuset. Något öfverraskande nytt och märkligt finnes af ofvan angifna skäl icke att se, men man träffar åtskillig god landskapskonst af Kallstenius, Bergström, Genberg, Lindqvist, Borgh, Swahn m. fl., skulpturer af Charles Friberg och andra. Bland kvinnliga konstnärer märkes fröken Anna Nordgren, hvars duktigt målade damporträtt vi här återgifvit, och fru Astrid Juel.

Samlingen är, tack vare sin låga numerär, lätt öfverskådlig, och man slipper förarga sig åt halfmogna och stolliga färgexperiment. Det som finns är öfvervägande klart och redbart och det har alltid sitt värde.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för juli månad lyder:

I naturens skola.

Ett kapitel om våra barns rätta umgänge med växterna och djuren.

Ämnet är särskildt aktuellt nu vid början af sommarens friluftslif och torde hafva förutsättningar att intressera i vida kretsar. Täflingsskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling,* samt åtföljda af *författarens fullständiga namn och adress,* måste vara inlämnade till redaktionen af Idun *senast den 31 maj 1911.* För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns julinummer.

Stockholm den 1 maj 1911.

Redaktionen af Idun.

Hvarje husmoder bör prenumerera på Barngarderoben Pris för helt år 3 kr.: halft år kr. 1:60. Lösnummer 30 öre. **Hvarje sömmerska likaså.** 12 häften årligen.

PÄRMAR
till IDUN 1909 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

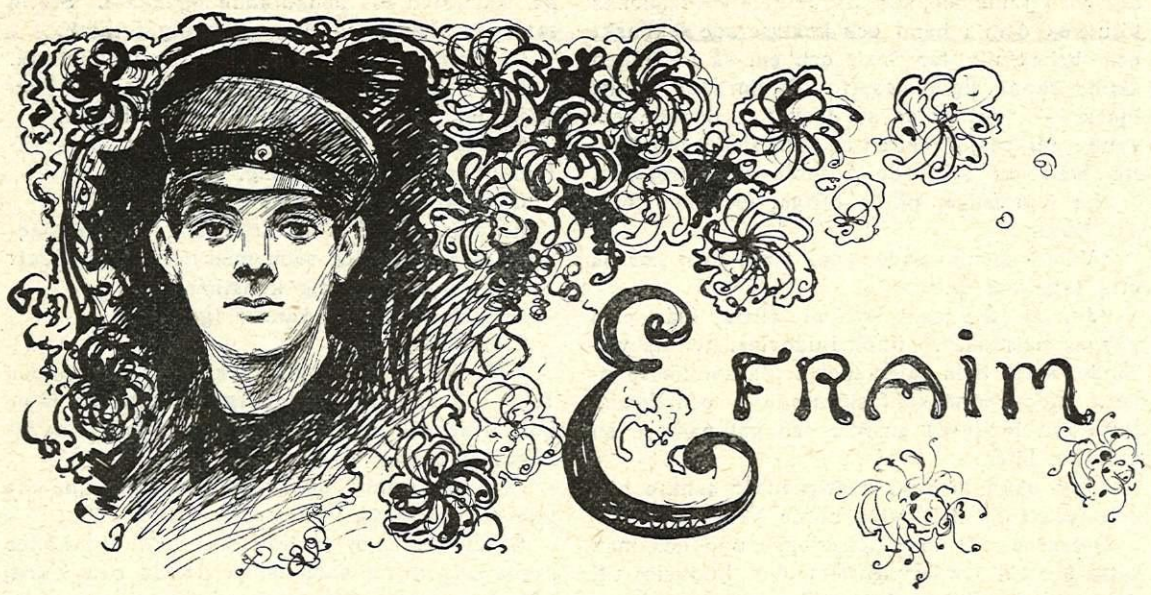

PASTOR STORM trädde med långsamma steg in genom grinden till H. Allm. Läroverket. Det stora vida skolhuset med sina kasernfönster och puritanskt allvarliga dörrbågar låg och lyste i morgonsolen, i den hästskoformade trädgårdsanläggningen, som begränsade skolplanens östra hörn, blommade redan gul krokus och det glittrade af dagg bland de späda buskarna. Det var en dag tidigt i maj och luften var mängd med en frisk lukt af jord och kyla.

Pastor Storm lät blicken glida upp mot den blå himlen och lyssnade till sparfvarnas kvitter. Han var en man med ett soigneradt yttre, men det asketiskt magra, skägglösa ansiktet kunde godt ha tillhört en man med alls ingen smak för kläder, ringar och kulörta halsdukar.

Ty pastorn begagnade civilt kulört halsduk och juvelringar, han hoppades därigenom värja sig för hvarje misstanke angående intolerans i trosfrågor.

Pastorn hade för vana att röra sig på ett långsamt, dåsigt sätt med ögonlocken halft nerfällda, när han promenerade öfver skolgården, han gjorde så äfven nu, och bakom detta dåsiga yttre gjorde han sina iakttagelser.

Där fanns visserligen icke mycket att se — några för tidigt komna ynglingar ur 7^2 "drogo" morgontimmarnas läxor i ett hörn, en annan satt på huk på trappan och skref af lösningen på de matematiska uppgifterna ur någon flitigare kamrats räknebok, och den långe kvarsittaren och sjätteklassisten Efraim Lundström stod och ögonkurtiserade rektorns piga, som hängde upp gardiner i huset midt emot.

Denne Efraim var en af pastorns stora sorger.

Pastor Storm var som man kan förstå lärare i kristendom och filosofisk propedeutik — ett par ämnen, som Efraim totalt negligerade.

Dock var det icke endast detta — ty pastor Storm var en frisinnad man.

Men Efraim bar alltid likadana halsdukar som de, med hvilka Storm på ett blygsamt och diskret sätt antydde sitt frisinne.

Och Efraim behöfde icke göra antydningar — hela hans lefnadssätt, hans yttre person och lärarkollegiets anmärkningsböcker vittnade högt och tydligt om ett "frisinne", som icke lämnade något öfrigt att önska.

Pastorn försökte lura Efraim en gång. Han bytte om halsduk hvarje dag under två veckors tid. Det var en dyr historia — 14 halsdukar och 2 kronor. Men hvad gjorde Efraim?

Han gjorde precis detsamma. När Storm på morgonen gjort bön i grön halsduk och till sin stora tillfredsställelse upptäckte att Efraims färg denna gång var röd — försvann blott Efraim under frikvarten och återkom nästa timme iförd en fullständig kopia af pastorns "antydning". Hela klassen såg det — och Efraim triumferade. Ja, han var i sanning en sorg värd att räkna med.

Storm hade upprepade gånger anförtrott sin maka Antonia detta faktum och efter gemensam öfverläggning sänkte de regelbundet hvarje termin flitbetyget för den långe Efraim (kunskapsbetyget stod redan så lågt, att ingen sänkning var möjlig).

Och ynglingen kom regelbundet hvarje afslutningsdag bort till sin kristendomslärare och frågade regelbundet hvarje gång efter orsaken.

Men då hade pastorn öfvertaget. Ty i prästkrage kunde Efraim icke uppträda — och på afslutningsdagen var pastor Storm i prästerlig skrud. Och dock hade denne skälm, med de alltför stora händerna och den svarta luggen, två vänner inom lärarekåren.

Det var gymnastikläraren och läraren i teckning, den hvithårige ritmästaren med de unga, spelande ögonen.

På ett kollegiesammanträde — det var åter i anledning af Efraims eskapader — slog den hetsige gamle ritläraren näfven i bordet och sade:

"Men pojken har goda sidor — ni känner honom inte. Och han blir ta mig tusan konstnär — det har han håg och lust till. Det är en dunderpojk — och ingen bleknos med näsan nere bland luntor, där ingen frisk luft finnes."

Och Efraim fick A i teckning den terminen, och i premium ett häfte "Künstler-Monographien" — Michel-Angelo — som han naturligtvis inte kunde läsa, eftersom han samtidigt fick C i tyska språket. Nu var det så att i skolan bildades en litterär förening, där pastor Storm valdes till hedersordförande. Ty den gode pastorn skref dikter och intresserade sig för "begåfning" bland ungdomen. Att samla denna begåfning var föreningens mål. Den erhöll det vackra symboliska svenskt klingande namnet "Mannheim". Hela skolan kände till Efraims ritade dansprogram, och hans artistskap var höjdt öfver alla tvifvel.

I ritsalen hängde ett stilleben i akvarell af hans hand. Till uppmuntran och föredöme.

"Det är bra, det är talangfullt," sade ritläraren, och ingen fann på att betvifla det.

Men när man kom och ville ha Efraim in i föreningen, strök han luggen ur pannan och sade:

"Finns där flickor —"

Nä — det fanns där naturligtvis ej.

"Ja, då gör jag en konst i er förening," sade Efraim och stack händerna i byxfickorna, hvilket han annars endast gjorde, när han inne i skolsalen förhördes af en honom osympatisk extralärare.

Allt detta fick pastor Storm veta — och han bedröfvades i sitt hjärta. Ty det var dock en uppgift att tvätta detta svarta får hvitt — isynnerhet som fåret verkligen hade talang. Hvad som här har blifvit berättadt var ungefär detsamma som pastorn tänkte under sin morgonpromenad öfver skolgården, medan hans blickar under de halfslutna ögonlocken åskådade de olika utvecklingsfaserna i Efraims ögonkurtis med den gardinupphängande pigan. Och det var i dag pastor Storm skulle göra valet till den "Mannheimsmiddag", som han hvarje vår arrangerade för de mest begåfvade ynglingarna i sitt hem.

Dessa middagar voro ryktbara inom alla skolpojkskretsar. Att blifva inbjuden ansågs som en ovansklig ära, en andlig "non plus ultra"-etikett, precis som på ansjovisburkar.

Då presiderade Antonia med moderlig värdighet vid bordet, iförd någon af de dyrbara klädningar, som utgingo från den Jeppsonska syateljén. Då flödade champagnedrickat — vin tåldes ej — och själfulla samtal kryddade hönssteken och bredde socker öfver de inlagda plommonen. Och den unga, förtjusande dottern Ludovica hade skära band i sitt svartlockiga hår och höll långa, spirituella öfverläggningar med sin bordsgranne, gymnasisten den och den, om den moderna litteraturens ändamålsenlighet.

— — —

Och i dag skulle valet göras. Efter lektionernas slut skulle man rusa hem full af spänning och undran öfver, huruvida därhemma låg en liten hvit biljett och väntade eller ej.

Pastor Storm kände väl till med hvilket intresse dessa middagar omfattades — och han förmärkte tydligt, när den väntade tidpunkten närmade sig. Ett exemplariskt ordningssinne, en brinnande flit och en nästan maniartad hälsningshöflighet voro de säkra symptomen bland skolpojkarne.

I den litterära föreningen utvecklades en andlig vigör, som den Svenska akademien med sina pristäflingar aldrig ens tillnärmelsevis lyckats uppväcka. Men oberörd och fräck gick Efraim omkring på sina långa ben.

Det enda, som skulle kunnat förmå honom att efterfölja en inbjudan till pastorns middagar, hade varit en inbjudan från den svartlockiga Ludovica — sade han. Dock, Storm hade gång efter annan bränt upp den lilla, hvita biljetten till "Studerande Efraim Lundström".

Men i dag hade den blifvit afsänd. På detta tänkte pastorn — medan han betraktade den intet anande Efraims ögonkurtis, som nu nått det stadium att flickan upphört med sin gardinupphängning och i stället småleende besvarade den smäktande gymnasistens teckenspråk.

"Ja, ja," resonerade Storm, "det kommer att visa sig att jag begått en oklokhet — jag vill hoppas att han icke kommer."

Men under dagens kristendomslektion var Efraim tankspridd, han glömde att placera knappnålar i sin sidokamrats lår, hans ostyriga fingrar lågo stilla öfver pulpetklaffen — pastorn tyckte att han för första gången såg hygglig ut — i trots att han var döf för alla frågor, som riktades till honom. — —

Efraim kom hem den dagen munter och med skinande ögon, han slängde med dörrarna och kysste sin mor på båda kinderna — och sade, i det han sträckte på sig och sköt ut bröstet, "se så stor jag är!"

"Och likväl inte student," sade modern, men där låg ett stolt leende bakom orden.

"Får jag mat — jag är hungrig som en varg," och Efraim satt vid bordet, innan modern hunnit svara.

"Hvad är det," sade han och såg på biljetten som låg vid tallrikskanten, "från en flicka?"

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: **Bluslif** 40 öre, **Kjolmönster** utan släp 50 öre, **Prinsessklädning** 75 öre, **Reformdräkt** 75 öre, **Barndräktmönster** 50 öre, **Kragmönster** (Pellerin) 50 öre, **Kappmönster** 60 öre, **Nationaldräktmönster** 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

Och han log upp mot modern — de hade inga hemligheter för hvarandra.

Så bröt han kuvertet. Han läste:

Studerande Efraim Lundström
inbjudes vänskapsfullt till middag
den 5 maj 1911 kl. 5 e. m.
Antonia och Leonard Storm.

Så formulerade pastorn sina inbjudningar.

Efraim skrattade och svängde kortet.

"Mor, vet du hvad det är — gissa."

Modern log och kunde icke gissa.

"Efraim, soppan blir kall."

"Jag vill ingen soppa ha," sade Efraim och sköt stolen tillbaka och satte kortet under näsan på modern.

"Nå," sade hon. "Ser man på!"

Och hon vände på kortet.

"Men här står något skrifvet," sade hon.

Där stod på baksidan:

"Efraim bedes vänligast medtaga sina studier och skisser — då det kunde vara af intresse en gång få se dem."

Efraim hvisslade — schjuitt!

"Jag går dit," sade han.

— — —

En minut före fem stod Efraim med portföljen under armen och ringde på Storms tamburklocka. Han hade gått och väntat till sista minuten, han ville icke vara bland de första, mötet med pastorn kunde bli obehagligt nog.

Storm kom själf och öppnade.

Han kunde icke dölja sin öfverraskning, han hade invaggat sig i tron att Efraim icke ville komma.

Men så sade han ett par vänliga välkomstord, och Efraim bockade och hängde mössan i tamburen. Portföljen lät han i smyg glida ner på en stol.

Nu ångrade han sig — det var en dum tillställning, det måtte väl finnas någon att tala vid. Och så trädde han genom dubbeldörrarna in i salongen. Där fanns icke en katt — Efraim höll nästan på att säga ett fult ord — han var den förste. Men Storm, som nu icke längre var läraren, bjöd honom taga plats och försvann i ett närgränsande rum. Efraim såg sig omkring — fina mattor, mjuka stolar, portiärer och bord med böcker i praktband. Men på väggarna hängde målningar signerade med kända namn — Efraim var djupt inne i betraktandet af en hafsstämning med nedgående sol, då han märkte ett par ögon, som betraktade honom.

Till ögonen hörde ett litet täckt och trotsigt och kokett flickansikte i svarta lockar, en tunn, litet för lång hals och en gänglig gestalt i halflång hvit klädning med spetsbesättning.

Efraim vände sig om och bockade.

"Goddag," sade Ludovica och tog tre steg öfver den roströda brysselmattan.

"Är det ni som är Efraim Lundström — det var ett fult namn ni har."

Och hon lade hufvudet på sned och såg på den långe pojken, som inte alls var förlägen utan såg så käck och frimodig ut.

"Ja — jag är Ludovica — herre, si din tjänarinna," fortsatte hon och neg på ett lustigt sätt med armarna i kors öfver bröstet.

Det var presentationen mellan det unga paret. Efraim sade:

"Kommer här inte fler — klockan är ju fem."

"Jo" — räknade Ludovica — "här kommer Gustaf Krook, han med det långa håret, Sven Bengtsson, som spelar piano gudomligt, Oscar Norén, som sjunger första tenor och skrifver i 'Kamraten', och så Kalle målare."

"Ni är ju också — artist," sade hon.

Och i detsamma bullrade det ute i tamburen, och fyra stora gossar trädde bugande in genom dörren. Ludovica, som kände dem allesammans förut, tog dem i hand och koketterade skälmskt och behagfullt för hvar och en, så att ingen skulle känna sig åsidosatt. Efraim sade till sitt hjärta — "det är en söt flicka". Bakom dem syntes nu pastorn och i en skär alltför ungdomlig klädning sväfvade Antonia öfver tröskeln.

När hon hälsat på de öfriga, gick hon fram till Efraim.

"Välkommen," sade hon, "min man har så ofta talat om er."

"Ja, är det sant att ni alltid klär er i pappas halsdukar," inföll Ludovica, hvilket yttrande satte hela sällskapet i pinsam förlägenhet. Men Storm själf skrattade — och Efraim lyfte sitt blodröda ansikte och gaf pastorn en tacksam blick.

"Jag skall ge dig, näbbgädda!" tänkte han och tyckte att Ludovica hörde hans tanke.

Dörrarna till matsalen slogos upp och man satte sig till bords. Efraim fick Ludovica till vänster och Kalle målare till höger om sig.

I en alkov full af drifhusväxter plaskade ett miniatyrspringvatten.

Betjänten, en mörk vacker gosse, serverade under fru Antonias kommandoord:

"Efraim vill ha mer kött", "Sven har ingen sås på sin tallrik", "vill inte Oscar ha lingon till steken", "Ludovica, passa dina armbågar", o. s. v.

Men pastorn och Gustaf Krook talade om Selma Lagerlöf och "Gösta Berlings saga", som Krook med drömmande ögon och gaffeln halfvägs mot tuggorganen reciterade brottstycken ur.

Efraim såg på Ludovicas rosiga händer, när hon serverade sig champagnedricka, och de skålade med hvarandra och log — de hade åter blivit goda vänner.

Pianospelaren trummade omärkligt med fingrarna mot duken och hviskade till Norén, som förätit sig på desserten — "Kan du sjunga arian ur Rigoletto, jag har lärt den nu. Den ska vi ta."

Men Norén pustade medan han slök det sista plommonet — "det blir väl inte med detsamma" — —

Man reste sig och läste tack för mat.

Kaffet serverades i salongen.

"Nu kommer det," tänkte Efraim, och beslöt säga att han glömt portföljen.

Man grupperade sig kring kaffebordet — fru Antonia bjöd kakskålen omkring.

Pastorn läste en dikt — Rydbergs "Athenarnas sång".

Den tyckte Efraim om och hans ögon lyste. Och när Storm lyfte hufvudet, fick han den tacksamma blicken n:o 2.

"Ritmästaren har rätt," tänkte pastorn.

"Nå Efraim," sade han, "får vi se dina teckningar."

Allas ögon riktades på honom.

"Ja — det vill säga — jag" — stammade han.

"Di ligger på en stol i tamburen," upplyste Ludovica och med ett par danssteg var hon vid dörren.

"Ludovica, Ludovica," fru Antonia höjde pekfingret i en sträng varning.

Efraim rodnade för andra gången och tänkte: "jag ger henne i alla fall" — så gick han stilla ut och tog portföljen och kom åter in.

I det han räckte den till pastorn sade han: "Å, det är ingenting att visa."

Han tyckte att han blifvit så stilla och blyg, och skämdes — och pastorn var som en annan, som han icke förut känt.

De många skissbladen kommo upp och gingo hand ur hand.

"Det är styft gjordt," sade Kalle målare och gaf kamraten ett beundrande ögonkast. Storm satt och såg på en liten teckning i tusch.

Det var blott några linjer — ett flickhufvud.

"Det liknar Ludovica," sade han, "vill du sälja det," och han vände sig mot Efraim.

"Å, sälja — pastorn kan få det," sade Efraim, "det är ju ingenting."

Och han begrep icke sin blygsamhet.

Antonia log i sin alltför ungdomliga klädning, och Ludovica sade med barnslig respekt:

"Ni är ju en riktig konstnär."

Och så blefvo de vänner igen.

Storm sade:

"Får jag låna ett par teckningar, jag sänder dem till min vän Hagborg i Paris och låter honom se och bedöma, det måste ju kunna bli något af detta."

Och en smula docerande fortsatte han att tala om konstens törneströdda stig.

Efraim förnam att intresset helt och hållet samlat sig kring hans långa person och visste icke hvar han skulle göra af sina händer.

Det började skymma i rummet och han kände det som en befrielse.

Nu bad fru Antonia om musik, kandelabrarna tändes vid pianot och Sven spelade arian ur Rigoletto.

Norén sjöng:

Ack, som ett fjun så lätt
är hva-arje kvi-inna

utan att förstå orden.

Efraim smög ut med portföljen för att lägga den tillbaka så att han ej glömde den.

I tamburen stod en hvit flickgestalt och log emot honom.

"Säg mig," sade Ludovica, "vill ni rita något till mig."

"Det kan jag väl," svarade Efraim och såg på spetsarna vid hennes vänstra axel.

"Vill ni ge mig det — riktigt, så där — af vänskap."

"Ja," hviskade Efraim.

"Hvad du är god," sade Ludovica och gick mot honom för att komma in.

"Ska vi säga du," sade Efraim och såg in i hennes ögon.

"Ja," svarade hon.

Och hon slog armarna om hans hals och sade: "Du får kyssa mig."

Och han kysste lätt hennes friska barnamun.

"Men så får du inte vara stygg mot pappa, jag menar det där med halsdukarna — pappa är också god."

Och så kysstes de igen och lofvade många andra löften.

När de kommo in, båda röda och litet förlägna, var det tid för uppbrott.

Storm tog Efraims båda händer och sade: "Välkommen åter."

Och fru Antonia klappade honom på kinden.

Men när Efraim kom ut på gatan och skilts från kamraterna, gaf han sig till att springa och han sprang förbi husen genom gatorna ut på landsvägen, och när han kommit långt ut gaf han sig till att sjunga och dansa — och han hade tårar i ögonen och visste icke hvarför.

Det var som hans bröst skulle sprängas. Men så blef han plötsligt allvarlig, lugn och stilla.

Och han gick sakta hem med högt buret hufvud — nya föresatser, nya planer trängdes i hans hjärna och ur alltsammans dök upp ett litet svartlockigt flickhufvud, som smålog och hviskade: "Hvad du är god."

— Ja — *han skulle åtminstone bli det.*

GÖSTA ADRIAN-NILSSON.

Iduns Modellkatalog för våren är utkommen. Pris **60** öre.

Spalten om böckerna.

SPÄNNANDE HISTORIER, som tilldraga sig på gränsen af det öfvernaturliga, är något som vi svenskar inte äro specialister på. Om vi ha smak för sådant, få vi i allmänhet tillfredsställa den genom litteratur med fabriksmärket "made in Germany" eller annorstädes.

Nu har en af våra främsta författare godhetsfullt beaktat vårt så länge förbisedda behof af inhemska nervskakande, litterära sensationer. *Henning Berger* skänker oss i sin nya novellbok *Paus* allt hvad vi i ofvannämnda afseende kunna önska.

Den afsevärdt omfångsrikaste delen af boken är sammanförd under en gemensam titel "Reselektyr", en anspråkslös benämning, som kanske vittnar om ett medvetande från författarens sida, att de kungliga svenskarna, denna i litteraturen nyupptäckta ras, knappast med känsla af bibehållen värdighet skulle tillåta sig att tillfredsställa det behof, som dock finns i djupet af deras konstrikt sammansatta själar, efter det vidunderliga, annat än under den förmildrande omständigheten af något tillfälligt, d. v. s. en resa.

Den första af de spännande berättelserna "Herr G. V. Anbergs död" tilldrar sig för öfrigt betecknande nog, liksom flertalet af reslektyrens noveller, på tåg, hotell eller i främmande städer. Sedan den tid, då postvagnarna kröpo in i sina skjul och segelfartygen ersattes af snabbgående oceanångare har resandets poesi kommit i vanrykte, men ingen med personlig erfarenhet och nervsystemet aldrig så litet vibrerande för "l'influence mystérieuse des choses" har tviflat på, att den poesien existerar.

Det gäller bara att som Henning Berger gripa den i dess nya yttringar, i expresstågens flygande färd genom natten, då boggivagnen slirar i en kurva eller tåget plötsligt stoppar vid en skärande hvissling förorsakad af ett rödt, varnande eldöga ute i det svarta mörkret vid den lilla okända stationen i ett främmande land, eller i de okända reskamraterna, hvilkas gulbleka, nervösa bofansikten skymta förbi och försvinna i vagnskorridoren, väckande misstankar om hemlighetsfulla brott, misstankar, som med fasa finnas berättigade, då ansiktena åter dyka upp i de främmande städernas enkla, men pittoreska värdshus eller fullt modernt och tjänstvilligt dirigerade lyxhotell.

Man kan inte misstaga sig om att Henning Berger lika litet som resenär som på något annat område är en dilettant. Han kan sin konst, och han kan konsten att hålla sin läsare i spänning antingen han berättar om pariserdoktorn Lewis Hendersons snabbt och diskret dödande piller och hans hemlighetsfulla mottagningsrum med dubbla ingångar, om spöksekretären, som i tidräkningens mest upplysta århundrade i skenet från lyktorna på Avenue de l'Opéra drifver en skeptisk nutidsresande till halft vansinne af skräck, eller om juden Aaron Rosenbaums förmenta försvinnande en mörk natt nära Brooklynbron i Newyork.

Med denna sista berättelse når han för öfrigt, tyckes mig, utom ramen för reseskildringen. Tonfallet blir här ett annat och på ett helt nytt sätt öfvertygande. Vid Aaron Rosenbaums berättelse kunna vi inte längre rädda oss från skrämseln genom det lugnande medvetandet, att detta ändå bara händer i boken. Det är i stället den grymmaste verkligheten själf, som träder oss till mötes, den i nödfall efterlefda lagen: förtrampa eller förtrampas. Detta gäller äfven i det hela om den sista af reslektyrens noveller "För bröd", som innehåller en mästerlig framställning af hungerns och självbevarelsens psykologi.

Af de tre novellerna i bokens början utmärker sig den första "En afton" genom en försonlig och tjusande drömstämning. Den har som pendant slutnovellen "Paviljongen", också den ett prof på Henning Bergers utmärkta berättarkonst, en skildring på en gång verklighetsmättad och drömskimrande.

Gustaf Jansson har i en volym, kallad *Hårda tag*, samlat ihop tre noveller, af hvilka de två sista höra nära tillsammans. De äro enligt mitt tycke de starkaste. Den första, "Hafvet", med en lofvande början, sjunker genom en onödig uttänjning. I minnet hos läsaren stannar den Joel Nord, som i sin ungdom seglade hvilken båt som helst i hvarje väder för att träffa sin flicka, och som sviken och förrådd utan roder i den kalla vinternatten, rak i ryggen, seglade mot evigheten. Han kom emellertid tillbaka, blef frälst och lefde länge på jorden till föga båtnad för sin själ. Till sist gjorde han frivilligt om sin ungdomsfärd, satte stadig kurs ut i natten och försvann för alltid, men vid den tiden har man hunnit att bli skeptisk och mindre rörd än förr af hans öde. På det hela taget har jag emot Joel Nord att han förefaller mera uppfunnen än upplefvad, under det de båda följande berättelsernas människor göra en motsatt verkan.

Hans Mårtensson med sin enkla men osvikliga bondemoral är förträfflig och skulle inte kunnat uppfinnas, om han inte hade lefvat, och hans dotter Fia, som af ömkan och oskuld ger sig hän till den stackars lille främmande fiolspelaren och sedan genom hela lifvet i tyst undergifvenhet bär sitt kors, är sublim, därför att hon inte anar det. "Tystnaden, ensamheten och arbetet var, hvad hon hade bakom sig, framför henne väntade detsamma. Hennes lif var enkelt och lätt. Allt var förklaradt och ordnadt, och hon tog tacksamt emot". Det fordras mycken och sympatisk kännedom om de enkla själarnas lif för att skrifva denna historia och dess afslutning.

Anna Wahlenberg kallar sin sista novellbok *Fru Julias man*. Det finns inte något större skäl härtill. Berättelsen i fråga gör knappt full rättvisa åt författarinnans många goda egenskaper, äfven om den delvis bär vittne om dem. Anna Wahlenbergs historier utmärka sig inte genom något stilistiskt prunk. Hvad som är att säga berättas stillsamt och trohjärtadt, men det är saker, som verkligen äro värda att höra. Jag har gjort den iakttagelsen vid en granskning den sista tiden af litteraturalster flutna ur manliga och kvinnliga pennor, att männen i allmänhet tro på människonaturens ohjälpliga ondska, kvinnorna på dess ursprungliga och vidblifvande godhet, och Anna Wahlenberg är en afgjord representant för denna optimistiska riktning. Naturligtvis står jag som kvinna helt på hennes sida. I ingen af sina noveller talar hon så verksamt för sin tes som i den lilla berättelsen "Nyckeln" Det är berättelsen om en hård och elak gammal man, så hård och elak, som man kan bli, när man ändå innerst i bröstet inte har en sten utan ett varmt, mjukt ting, som heter hjärta. Den gamle hårde mannen hinner på de tio sidor, som handla om honom, att göra mycket ondt. Han slår sin gamla trogna hustru och drifver sin unge präktige son från hemmet. Men då med ens, på ett sätt som gör det så klart för läsaren, att just så måste det gå, är han bruten i sin ondska. Han kan inte längre göra motstånd mot godheten, ty det är den makt, som är bestämd att segra och som måste göra det.

En ung författare *Vilhälm Nordin* ökar vårens novellsamlingar med en bok *Figurer*. Figurerna ha många goda egenskaper. Stilen är målande och har kraft och fart. Vilhälm Nordin står afgjordt på den nyssnämnda manliga ståndpunkten i fråga om ondskan. I sin första berättelse *En billighetsresa* målar han den med medryckande och strålande lif och ett nästan försonande godt humör, ehuru i handlingen för sig själf intet försonande kan upptäckas. Som psykolog är han vaken och träffsäker, om också inte hans anmärkningar i allmänhet nå ned till själslifvets djupaste skrymslen men äfven detta händer någon gång som i berättelsen "Den glade trubaduren". Den glade trubadurens erfarenheter ha egentligen ingenting uppseendeväckande i denna värld, där allting händer, men författaren har lyckats kasta öfver skildringen ett sidoljus, som gör en förträfflig verkan.

De två återstående berättelserna "När Mellen reste utomlands" och "Cederkrans" äro skrifna med ett ironiskt och smittsamt friskt humör.

Det är stundom en tung plikt för en recencent att säga sitt hjärtas mening om en debutbok, som han i tanke på författarens förväntningar gärna skulle berömma, om inte hans önskan kom i strid med det äfven hos ett pennskaft stundom till besvär befintliga samvetet. Fr. *Gunhild Carlström* har skrifvit några dikter, som hon sammanfört under det gemensamma namnet *Spindelväf*. Det är inte mycket att säga om dem utom att rim och meter sällan klicka, och det är ju vackert så, men författarinnan tillåter sig också inga vågstycken, hvad formen beträffar. Och inte heller angående innehållet. Det är känslor, tankar och stämningar, som vi alla i någon mån känna igen från vår tidiga ungdom, om de inte möjligen förefalla så obetydliga och allmänna, att de förflyktigat ur vårt minne, och då ha de ännu mindre af intresse att säga oss. Jag vågar inte utesluta möjligheten, att Gunhild Carlström trots detta en annan gång kan komma igen med något mera värdt att läsa.

GERTRUD ALMQVIST.

*

Iduns boklista.

C. E. Fritzes Bokförlags A.-B.

Ett giftermål under skräckväldet; af *Patricia Wentworth.*

Albert Bonniers förlag:

Familjeflickor; några profiler af *Axel Ahlman.* Sveriges Nationallitteratur 1500—1900: Del 22. Selma Lagerlöf. Gustaf Fröding. Del 25: 2. Finländsk litteratur utom Runeberg. — Asketer; noveller af *K. G. Ossian-Nilsson.* — Hela Stockholm; skildringar från Sveriges hufvudstad af *Beyron Carlsson.* — Fru Julias man, m. fl. berättelser af *Anna Wahlenberg.*

Hugo Gebers förlag:

Synd? Ett blad ur kärlekens bok. — Vid gränsen; roman af *Maurice Leblanc.* — Japanska dagar och nätter; af *André Bellessort.*

Aktiebolaget Ljus:

Figurer; af *Vilhälm Nordin.*

Åhlén & Åkerlunds förlag.

Hett blod; roman af *Hjalmar Höglund.* — Slottets hemlighet; roman af *Aug. Lundin.* — Änksorg; roman af *Reinhold Winter.* Silfverprinsessan; roman af *C. N. & A. M. Williamson.* — Birkenshaws pojke; en boyscoutberättelse från västerns prärier af *Robert Leighton.*

Wahlström & Widstrand:

Intuition och Intelligens; inledning till metafysiken af *Henri Bergson.* — Af jordens släkte; af *Harry Söiberg.*

P. A. Norstedt & Söners förlag:

Kokbok; recept samlade o. utarbetade vid Högre Lärarinneseminariets Hushållsskola af *Ingeborg Walin* o. *Ingeborg Schager.* — Sjukmat; recept och anvisningar till tjänst för sjukvård i hemmen af *Ingeborg Walin* och *Ingeborg Schager.* — Privatträdgårdens kalender; en minnesbok för icke-fackmannen af *Rudolf Abelin.* —

F. C. Askerbergs förlag: Spindelväf; dikter af *Gunhild Carlström.* — *Josef Bergendahls förlag:* Irrbloss vid vägen; roman af *Adolf Frantzich.* — *Bokförlaget Minerva:* I fjälluft; af *Laura Fitinghoff.*

Bilder från Hästutställningen.

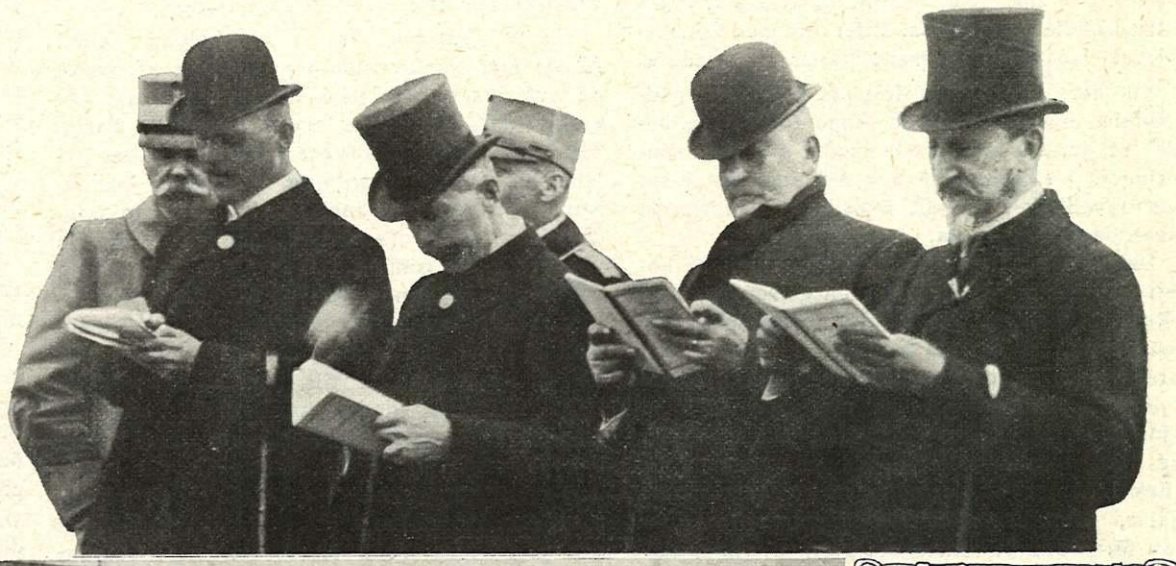

NU ÄR VÅREN här på fullt allvar och med den har följt Hästutställningen. När de ädla rasdjuren samlas till uppvisning ute på Djurgården och Ladugårdsgärdet och den mondäna publiken strömmar dit, med de kungliga i spetsen, för att se, kritisera och applådera — då ha vi våren öfver oss. Årets hästutställning har varit lyckad, det

dande gottlandsrussar, allt har förenat sig att framhålla förträffligheten hos våra hästar och deras fostran till uthållighet och smidighet. Och för dem, som mera intressera sig för människor än för den hippologiska societetens stjärnor, har det varit ett omväxlande skådespel att iakttaga prinsarne och prinsessorna af blodet, diplomatiska kåren,

är allmänna meningen: prishoppningarna, ekipagekörningen, ryttarfesten med dessstora clou — en skara gossar och flickor i tscherkessdräkter ri-

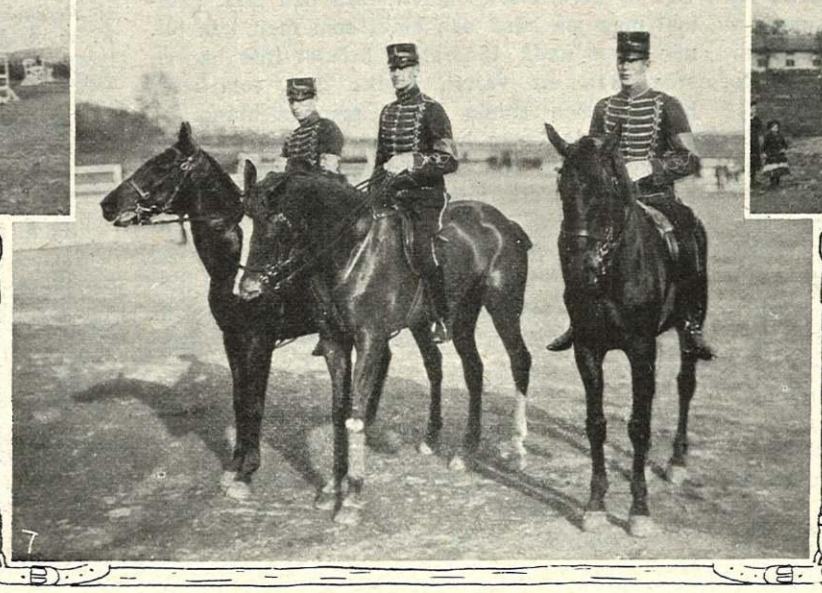

m. fl. demonstrerande de franska modediktarnes nyaste kompositioner bland de ännu oklädda djurgårdsekarna.

"Ja, vårn ja, de ä e' fina ti."

1. Prisdomarne fotograferas (W. Lamm, foto). 2. Pristagare i prishoppningen: majoren frih. Claes Cederström, ryttmästaren N. Adlercreutz, löjtnant F. Martin och löjtnanten grefve F. Bonde. 3. Fru D. Örn, hederspris i körtäflan för damer och herrar. 4. Barnkadrilj på "Gottlandsrussar". 5 o. 6. Från prishoppningen. 7. Smålands Husarregemente. Pristagare i lagtäflan: Ryttmästar Holm, löjtnant Sundelius och löjtnant Casparsson. Hoffotograf A. Blomberg foto.

En flickpension i Moskwa.

DANSLEKTION I STORA FESTSALEN

S:T KATARINAS SKOLA

"INDIVIDUALISM", sade Maria Nikolajevna med sin långsamma, distinkta röst, "det är ett nytt begrepp, vi fått in från västerlandet. På min skoltid blefvo alla skurna öfver en kam, och kommo vi med några egna funderingar, ansågos de så omogna, men framför allt så öfverflödiga af både föräldrar och lärare att vi t. o. m. själfva genast insågo, att det fanns områden, som vi ännu inte behärskade.

borta i och med lifegenskapens upphörande.

Var detta bra för karaktären, frågar ni. "Ja, därpå vågar jag med min snart sjuttioåriga erfarenhet hvarken svara ja eller nej",sade hon helt uppriktigt.

Men hvad det blifvit af henne själf, därom kunde en hel rad af släktingar, vänner och utomstående gifva besked. Denna gamla dam, som vid våra förtroliga aftonsamkväm satt på hedersplatsen och serverade téet ur den rykande samovaren, hon var här i familjekretsen, liksom öfverallt annorstädes, en hufvudperson, för hvars härskarenatur och förstånd andra böjde sig.

När hon som oerfaren nittonåring kom — färdiguppfostrad från pensionen, blef hon nästan genast gift med en mycket äldre man, hvilken redan hade en hög ställning i samhället och stadgadt rykte inom den vetenskapliga världen. Och hon hade inte blott ganska snart vuxit upp bredvid honom, hon hade också på en kort tid blifvit en prydnad för hans hem och den krets, där de umgingos. Stora män, hvilkas namn genljudit i Europa, hade gått in och ut i hennes salong och där tagit råd och uppmuntran. Sitt hem hade hon haft intresse för att sköta, där blef eftersedt, att både damning och städning gjordes ordentligt, och hon ägde och begagnade någonting ganska ovanligt för en bildad ryska — hushållsförkläden.

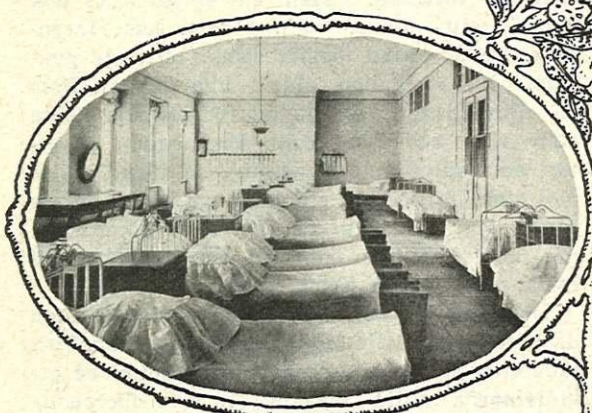

ETT SOFRUM.

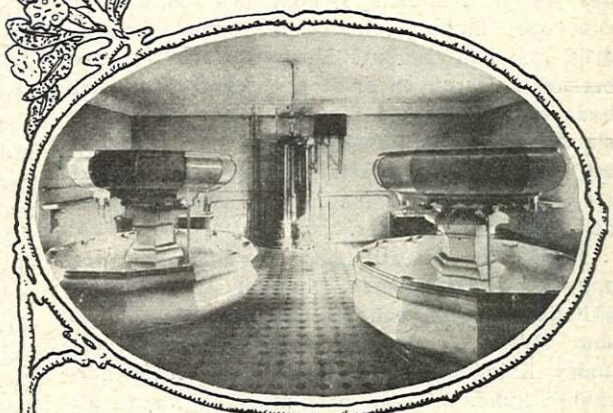

TVÄTTRUMMET.

Om lifvet och tilldragelserna äfven på närmaste håll visste ungdomen den tiden mången gång ingenting. Ett talande exmpel härpå är min absoluta ovetenhet om lifegenskapens upphörande, ty det enda intryck jag har däraf, är min alldeles privata barnsliga iakttagelse, att när jag vid nio års ålder skickades i pension, fanns alltid en tjänare i vår tambur, hvars enda syssla var att öppna och stänga dörren för besökande, och när vi åkte ut följdes vi af två lakejer; då jag kom hem igen efter tio år funnos ej längre dessa dagdrifvare, alla öfverflödiga munnar i hushållet voro

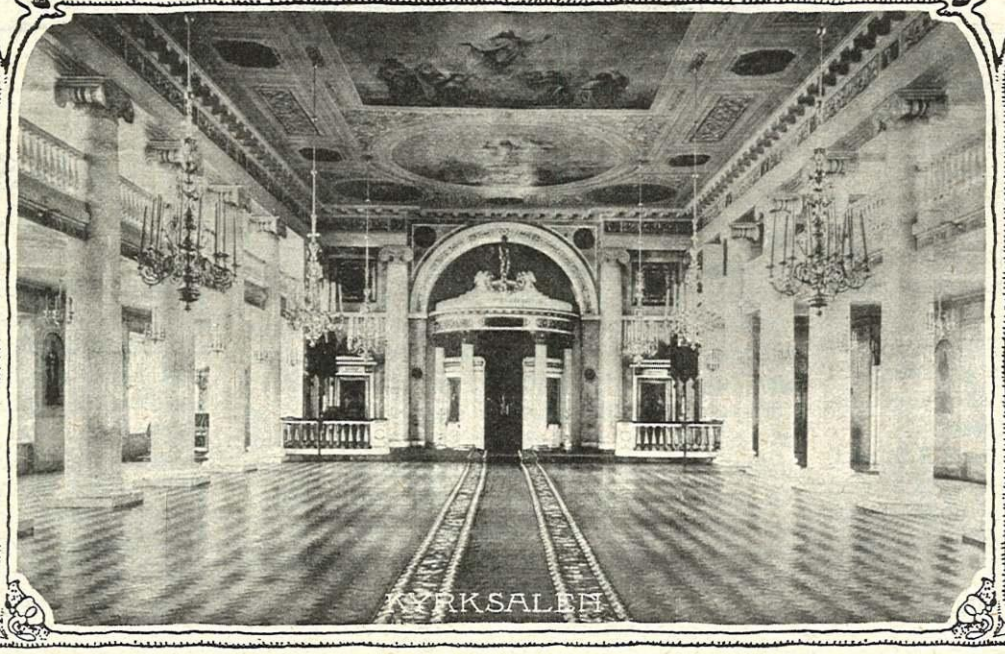

KYRKSALEN

Men hon berättade vidare om sina barndomsminnen, först hur hennes far förde henne hemifrån, hur hon grät och hur olycklig hon kände sig. Alldeles bortkommen stod hon i flickhopen och visste sig

inte till; hennes förvirring ökades än mera, när en beskäftig flickunge frågade henne litet spetsigt, hvem hon "afgudade".

Inte visste hon, att det var en hemlig öfverenskommelse, att man måste afguda någon. I hastigheten kunde hon inte hitta på någon annan karlsperson att afguda än gubben, som bar in de långa björkstockarna att elda kakelugnarna med, men snart vågade hon sig på att utvälja skolans granne dörrvaktare i kejserligt livré, som också gick i spetsen med kommandostaf i handen, då hela pensionen en gång om året tågade öfver i gåsmarsch till en annan närbelägen flickskola och där bjöds på té. Vid dessa tillfällen afspärrades gatorna af polis, så att ingenting skulle störa den under kejsarens eget beskydd stående ungdomsskaran. Dessa utflykter voro för öfrigt de enda tillfällen, då flickorna kommo i beröring med gatan, sin dagliga promenad fingo de i den vidsträckta parken, omgärdad med murar.

Hem kommo de aldrig under de år lärotiden räckte, men föräldrarna fingo besöka dem några timmar om söndagarna. I stora festsalen var då mottagning; midt på golfvet voro flickorna samlade och bakom pelarraden sutto mammor och pappor; några klagomål kunde knappast framföras, då alla dessa möten stodo under sträng uppsikt, och bref gingo genom censur.

— Men hade ni inte tråkigt, var det ej förfärligt enformigt, detta instängda lif, måste jag fråga.

— Tråkigt, nej visst inte, dels visste vi ej om något annat, dels voro vi barnsliga nog att kunna roa oss med hvarandra och hade förstås våra små upptåg för oss. Danslektionerna utgjorde en viktig del i undervisningen; två gånger i månaden var det bal, då inbjödos kadetter och s. k. privilegierade studenter; man var mycket noga i valet af umgänge för dessa små adelsdamer, som en gång skulle lysa i stora världen.

— Men högtidsstunderna för oss alla voro, när kejsar Nikolaus I kom och hälsade på sina kära flickor, och det försummade han aldrig, då han besökte Moskva. Här var den barske kejsaren en snäll gammal farbror, som hade ett vänligt ord för alla. När han hörde sig för om deras kunskaper, var han alltid mån att lägga dem på hjärtat, att det är viktigare att kunna laga god mat än att tala fransyska och ha andra talanger.

Han ville på allt sätt inpränta hos den uppväxande ungdomen, hvilket ansvar, som hvilade på dem, och att det var på just dem som Rysslands framtid berodde. Detta var under Krimkrigets dagar och den brutne härskaren kunde inte gå bort med lugn, utan att ha med alla medel sökt värna och stödja sitt rike.

Och för Nikolaus, allas deras afgud, ville flickorna göra hvad som helst. Sista gången före hans död, då han var på besök i skolan, skulle Maria Nikolajevna sjunga för honom, men fick strax förut en stark förkylning och höll på att bli urståndsatt att uppträda. Då fick hon för att bota sig en stor mugg varm kvass att dricka, och i kvassen var ismält talg från helgade vaxljus. Det smakade förskräckligt, men det var ju för kejsarens skull; hon drack och blef frisk.

Ännu i dag existerar denna pension och är i hufvudsak ordnad efter samma grunder; det var därför efter alla berättelser så mycket roligare att en gång få besöka skolan.

Själfva byggningen är, som ofta i Ryssland, helt enkelt kolossal (på bilden syns endast själfva midtpartiet) och uppförd under Katarina II, men uppkallad efter en Helig Katarina. Fyrahundra elever finnas där för närvarande, och till deras tjänst är anställd en personal af — hundrafemtio personer, lärare medräknade. Skolan äger stora fonder, och ofta lämnar kejsaren understöd, därför kunna afgifterna sättas så lågt som 900 kr. per elev om året, och då håller skolan också alla kläder. Uniformen är i de lägre klasserna skarp grön och i öfversta klassen gredelin och alltid med stora hvita kragar och förkläden.

De bästa lärarkrafter äro anställda, och nu äro nya läroämnen såsom fysik, kemi och hälsolära införda, men huvudvikten lägges fortfarande vid språken; hvarannan dag talas franska och hvarannan tyska. Fyrtio flyglar stå till förfogande i små särskilda rum med isolerade väggar. Gymnastik finns också på programmet, men däraf blir mest dans och öfning i att göra stor komplimang, på lärarna hälsas aldrig på annat sätt än med hofnigning.

Klockan sju stiger man upp och efter en timmes toalettbestyr då det viktigaste är, att håret blir kammadt riktigt slätt, börjar arbetsdagen, endast afbruten af en promenad i parken och af måltiderna.

Efter kvällsmaten få godsaker, skickade hemifrån, tagas fram, och så till vida har strängheten fått ge med sig, att nu få föräldrarna göra besök två gånger i veckan och jul- och sommarferierna tillbringas hemma.

Den gamla "afgudadyrkan" för något manligt föremål lefver ännu kvar, upplyste en lärarinna om, men man blundar för det, sådant vore ju lönlöst att försöka hindra, där så många små kvinnor äro samlade, tillade hon leende.

— Och när de vid 18—19 år komma ut härifrån, hvad kunna de då? — Mycket teori, svarade samma lärarinna — men ingenting praktiskt, släppta på egen hand äro de alldeles bortkomna, men vi hoppas att med en så god och solid grund att lita på, det ej skall vara svårt för individen att hitta reda på sig själf och sedan bygga vidare.

Nog hade Maria Nikolajevna kunnat det och detta kanske var skolans och hennes förtjänst i förening. Men en annan figur dök upp i mitt minne, en ung dam, som för endast tre år sedan lämnat samma stränga pension. Nu steg hon aldrig upp förr än fram på förmiddagen, for då ut för att åka kälke eller rida och kom sedan hem lagom, att efter en vidlyftig omklädning, då bland annat den stora lockperuken fick intaga sportmössans plats, åter ge sig ut på jakt efter nöjen; och när hon ändtligen lade sitt trötta hufvud till hvila, hade hanen redan galit flera gånger.

De voro mycket, mycket olika, denna unga dam och Maria Nikolajevna och likväl uppfostrade efter samma grundsatser. Var det nu så, att individerna alltid taga ut sin rätt oberoende af omständigheterna, eller hur mycket får tillräknas uppfostran, därpå trodde sig hvarken skolan eller den gamla Maria Nikolajevna kunna svara.

EBBA SALWÉN.

KLÄDNING PÅ GIÖBELS VÅRUTSTÄLLNING, KOMP. AF ELLEN STÅLBRAND.

Vårtextilen.

GIÖBELS och Handarbetets Vänners vårutställningar öppnas liksom vårblommornas kalkar i maj, lika regelbundna som krokus och hyacint. Man skulle kunna fortsätta liknelsen ännu längre och tala om utsökta färger och former, men platsen medger inga lyriska utflykter. Vi konstatera att utställningarna icke bjuda på några större nyheter, men hålla anstalternas stora och välförtjänta rykte uppe. Hos Handarbetets Vänner finna vi först fröken Maja Sjöström, som är lika knapp i linjerna, som hon är rik och originell i sitt färgval. Hon har en präktig matta i Ryateknik, ett vackert prof i svenska veckan på svensk hemindustri, en store i grått linne, en fyndig och vacker variation af spetsar och konstsöm tillsamman, flera kuddar, väfnader och som en nyhet två originella schalar, en af filet i mjukt groft silke med blått, brunt och violett i fröken Sjöströms säregna färgskala och en af mjukt rökfärgadt silkescrêpe med konstsöm. På en vacker gestalt och en vacker klädning komma de att göra sig förträffligt. Fru Günther, fröken Maria Andersson och fröken Dalin deltaga också med vackra saker i utställningen.

Hos Giöbels ha vi hr Wallanders björkskåp med intarsia och förgyllningar, en store af samme konstnär i tunt rödt tyg med kraftigt mönster i starka färger, fru Agnes Sutthoffs sofföfverkast och portiärer, fru Günthers dukar och kuddar af en egen, varm glans och fyllighet i färg och såsom något af det mesta och bästa fröken Ellen Stålbrands arbeten, kuddar, dukar, stores, portiärer. Hennes dörrfris i rödlakan är särskildt originell och vacker. Giöbels nyhet i år hör liksom Handarbetets vänners till toaletten. Man exponerar trenne klädningar af konstnärligt snitt, där garneringen utgöres af konstsöm, och då man äfven förmedlar beställningar har man slagit in på en ny arbetsgren som säkert blir lönande. Modellen här ofvan är af gräsgrönt råsiden till en jacka i groft, naturfärgadt råsiden, broderad med grönt ylle. En annan modell är af cremefärgadt råsiden med venetiansk spets och nedtill en bård sydd i brunt silke.

ANSELMUS.

En novell af Ludvig Nordström.

(Forts.)

HVILKEN drift hade fört honom hitut, om inte just denna: att bli en mogen människa! Ett djur går ut och jagar i skogen, släpar hem bytet och förtär det. Han kastade sig handlöst ut i lifvet, mättade hjärna, nerver, hjärta och blod — och sen drog han sig undan i afskildhet för att förtära det uppfångade. Men detta uppfångade hade förvandlats och blifvit han själf; och hvad han sålunda nu förtärde, det var sig själf.

Här satt han och förtärde sig; han var alltså dels en, som gick under, dels en som upp-

stod; han förvandlade lifvet i form af sin egen person till något annat — hvad?

Hvad denna blåa, lysande stillhet var tröttande och ljuf! Hans ögonlock sjönko hop, ljuset blef rödt i hudens ådernät och göt en rodnad i hans ögon, han kände hårstrånа fläkta och kittla pannan, och när ett moln passerade solen, blef det kallt och mörkt, som om någon gått förbi och kastat sin skugga öfver honom.

Hvad var det som uppfyllde människorna i denna trakt? Hände det något i dem, eller lefde de som i en ständig dimma? Det kunde knappt vara något annat än driften att nära sig och driften att fortplanta sig.

Är det inte löjligt, tänkte Anselmus, att kalla det degeneration och depravation, att förvandla dessa dunkla drifter till medvetna begär, att omskapa djurets blindhet till medvetenhet och klarsynthet. Så länge en människa går rakt fram och fyller kroppens fordringar, då har hon ju till uppgift bara att fortplanta det frö, hon har ärft af döda generationer, men när hon stannar och eftertänker, när hon gör sig själf till ett mål, genom att se bakåt, inte bara framåt, och förstå, hvad hon är och hur hon kommit till; när sålunda allt annat i världen grupperas kring henne som centrum — kan hennes uppgift då längre vara att blindt fortplanta? I det ögonblick, hon insett sin ställning till tingen och fenomenen, är det inte då till och med något af omöjlighet och absurditet i dylika fordringar. Och hvad viktigare är: det är inte hon, som genom någon egen vilja förvandlar drifterna på detta sätt — ty hvad är en människa annat än hela människosläktet själft förtätadt i en själ, och hvad sker i hennes handlingar annat än explosioner af sen länge laddade och nu ändtligen antända minor? Hon kan registrera, hvad som sker, men föga mera! Hon förvandlar sålunda inte, hon förvandlas; hon lyder bara; och det är för henne nödvändigt att göra som hon gör. I henne har släktet kommit därhän, att det kanske ej behöfver, kanske inte ens kan komma längre — på den vägen. Man har väl i degenerationen och depravationen de enda blommor, som släktet sätter; där har människo-botanisten att samla och klassificera.

Men Anselmus, inseende och glädjande sig åt sin degeneration och depravation, hvilkas förutsättningar han trodde sig känna till några väsentliga konturer, undrade öfver människorna, som lefde rundt omkring på denna högslätt.

Det föreföll honom, som om stillheten vore ödslighet; som den vore luften kring en döende, en fördärfvad stam. Fördärfvad, därför att den fysiska nedgången inte uppvägdes af motsvarande psykiskt uppgående (hädisk tanke!); för honom syntes det nämligen, att meningen med människorna var att få det fysiska omsatt i det psykiska; men här lefde ett folk, som bara gick under; kropp som själ.

Kanske var det likadant öfverallt! Kanske måste folken gå under, kanske var glömskan en välsignelse, kanske voro de flesta bara oändligt små hjul i ett urverk, som frambragte sådant, hvars natur de ej kunde och ej skulle få ana.

Men hvilken underlig känsla att sitta här i solskenet, medan gräset glittrade och susade och luften böljade och stillheten då och då genljöd af ljud; och veta, att arbetande människor rundt omkring inte betydde något i och för sig själfva utan bara för en och annan individ långt borta, ja, för en och annan, som skulle födas om några hundra år. Ja, att fråga sig: kära Anselmus, kanske står du i skuld till dessa människors aflägsna förfäder, kanske ha de bidragit på tusen hemliga vägar till att framalstra dig.

Anselmus lyssnade till suset i luften och tänkte på landets skabbiga barn, försupna män och bigotta kvinnor; och han log vemodigt vid tanken på att han kommit så långt ifrån på så underliga vägar för att lefva bland dessa, som slafvade för hans fattiga lilla själ. —

VII.

Så blefvo dagarna veckor.

»Hvad gör ni egentligen, monsieur?» frågade den gamla gumman i värdshuset. »Man säger, att hvilken tid på natten, man än passerar ert hus, så lyser det i fönstret. Sofver ni aldrig? Studerar ni så flitigt i era böcker? Eller är ni försjunken i böner och betraktelser? När jag häromdagen städade, såg jag på ert bord en bok, som hette 'Tankar om religionen'. Säg, är ni kanske ändå en präst, och är det därför ni älskar ensamheten? Blir ni inte trött att vara ensam?»

»Nej,» svarade Anselmus, »ännu har jag inte blifvit det, men när jag känner, att jag är trött, så reser jag.»

»Men säg mig, monsieur,» sade gumman och lade hufvudet på sned, »skulle ni inte må bättre, om ni hade en kvinna hos er.»

Då log Anselmus och ruskade på hufvudet.

»Jag kan inte gärna tro det, madame!» sade han.

»Men hvad gör ni, monsieur?» frågade hon.

»Jag går omkring och funderar!» svarade Anselmus.

»Är det ert yrke?» frågade hon då.

»Ja,» svarade han, »det är det viktigaste af mitt yrke.»

»Jag tror verkligen inte, att ni är präst,» sade hon efter en liten stund, »jag tror det verkligen inte, om jag tänker efter, ty präster äro i grund och botten stora kanaljer. Ja, det vill säga, här hos oss. De skinna oss nämligen på våra pengar, och sen smörja de sig i hemlighet. Nej, jag tror inte, att ni är präst, men jag tror, att ni har någon i ert land, som ni tänker mycket på, och jag tror, att ni är en grefve eller en markis.»

Då log Anselmus utan att svara och gick med ett stycke bröd bort till ankorna, som stodo i backen och väntade honom. Men han begrep, att gumman alls inte trodde honom vara någon grefve eller markis, ty så var han inte klädd, utan han var klädd som en filosof och hade halfsulat sina skor hos byns skomakare, hvilken var chef för tullbetjäningen.

Snart är det jul, tänkte han, medan han kastade brödsmulor åt de kringvaggande ankorna. Skall jag nu fira julen alldeles ensam, härute bland dessa människor?

Han hade förr i världen menat det vara romantiskt att fira dylika helger alldeles ensam, och när han ännu hade ett hem, hade han plägat stannat hemma, då de andra voro bortbjudna, bara för att få frossa i känslan att vara ensam. Men sen hade han fått pröfva på annat, han hade fått tillbringa helgerna bland de hemlösa, bland de förskjutna, i rökiga krogrum bland berusade människor och om morgonen gå hem — nåja, gå är kanske inte ordet, vackla hem under den gryende himlen. Detta kände han alltså till.

Men nu skulle det bli en total ensamhet i ett främmande land och bland dessa främmande människor.

När han stod i solskenet och kastade brödsmulor åt ankorna och deras ägarinna pratade med honom om ditt och datt, föreföll honom en sådan ensamhet plötsligt kuslig. Men samtidigt kände han sig lite som en martyr. Visst var han smått martyr, på sitt sätt. (Forts.)

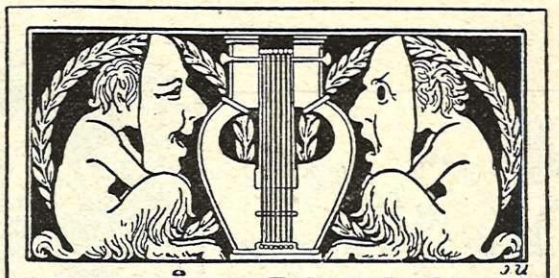

FRÅN SCENEN OCH ESTRÄDEN

DRAMATISKA TEATERN markerade Svenska veckan med en svensk premiär, nämligen Einar Fröbergs skådespel "Disciplin", som förut vunnit en aktningsvärd framgång i landsorten — och det med rätta. Ty stycket är som debutverk skickligt sammanställdt, det bjuder på trovärdigt tecknade figurer, en anmärkningsvärdt väl iakttagen lokalton och en bra dialog, icke vidare djup eller spirituell, det måste erkännas, men naturlig i sin byggnad och ej utan kvickhet.

Ämnet rör sig om den militära och moraliska disciplinen, ställd i kontakt med en ung mans revolterande natur. Den unge mannen älskar sin brors hustru, hon leker med honom och förnekar honom i det afgörande ögonblicket, stämplande honom som en feg frasmakare, hvilket gör att han skjuter sig. Med den katastrofen, som kommer väl oförmedladt, slutar stycket.

Hustrun spelas af frkn Borgström och prestationen är förträfflig, rikt nyanserad som hon kan göra det i roller af denna art. Största intresset samlar sig naturligt kring hr Fredriksons fina och lifskloka kammarherre, en uppgift, som han varierat mångfaldiga gånger under sin långa teaterbana, men som icke är mindre intresseväckande för det. Enbart hans repliksägning står alltjämt hors concours på svensk scen.

Som den unge mannen har hr Gösta Hillberg en bra scen i sista akten. De öfriga märkligare rollerna skötas med jämnt samspel af hrr Hedqvist, Örtengren, Lavén och Brovallius. Som en flicka i tonåren röjer en ung fröken Rosén goda studier.

Fru Betty Nansens andra uppträdande, som Jacqueline i det franska lustspelet "En hustru för mycket", blef en succès. Hvem kan också motstå en så spirituell scenkonst, porlande och gnistrande som champagne, full af grace och naivt behag! Herrar Arehn och Wingårdh voro hennes värdige motspelare; men däremot är det grymt af direktionen att skicka fram fru Klintberg i en roll, som alls icke passar hennes kynne. Nu blef hon hart när en karikatyr, och det är dock ej meningen.

Skådespelet "Nils" af Hugo Öberg framfördes häromdagen på Lilla teatern med förf. i hufvudrollen. Resultatet blef tämligen sväfvande. Som litterär produkt är stycket ganska förtjänstfullt, några naiviteter och oformligheter frånräknade, men författarens spel med den pinsamt affekterade repliksägningen och det stereotypa spelsättet förstörde delvis intrycket. Och dock märkte man det allvarliga arbetet, som låg bakom. De medspelande voro samt- och synnerligen svaga med undantag af fru Bergvall-Salander, som varmt och enkelt spelade hustruns roll.

På Oscarsteatern har gamla "Spökhotellet" firat en glänsande återuppståndelse med direktör Ranft själf som arkitekten och fru Lisa Ranft som den vackra hustrun på äfventyr.

Vännen Albert finner antagligen detta gästuppträdande lika nyttigt som en rekreationsresa till Medelhafvet, ty han ser så genombelåten ut och hans humör är af en solskenshalt, som om han aldrig i hela sitt lif suttit på ett halft dussin teaterkanslier med en myrstack i hufvudet och tjugu ospelade svenska original på nedersta arkivhyllan.

Och publiken har lika roligt som han. Och fru Lisa ser charmant ut — och "Spökhotellet" är odödligt.

*

Konsertföreningen gaf föregående vecka sin femte och sista kammarmusikkonsert för säsongen. På programmet funnos namnen Mozart, Brahms och Berwald, och instrumenten sköttes af Aulin, Stenhammar, Neruda och Nordqvist. Aftonen blef i mångt och mycket en musikhögtidsstund, och åhörarne gåfvo uttryck däråt i varma tacksamhetsapplåder.

— I detta sammanhang faller det oss i minnet att vi ryktesvis hört talas om en musikfest, som i slutet af föregående veckan skulle ägt rum i Uppsala. Hvari denna musikfest bestått är det oss icke möjligt att säga, eftersom vederbörande — tydligen okunniga om publicistisk kutym — icke sändt oss någon inbjudan. Vi få hoppas att med en stigande upplysning, som väl också skall nå arrangörerna inom Uppsalas musikkretsar, Idun en annan gång ej blir förbigången, utan visas den hänsyn som en så stor och öfver hela landet spridd tidning bör kunna ha berättigade anspråk på.

ARIEL.

Wettergren's
KAPPOR & KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSORGSFULLASTE ARBETE
PRIMA TYGER & TILLBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

Hafre-Gryn och Hafre-Mjöl

Hallenhamar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

Svenskt arbete.

Bomulls-klädningar af prima svensk Zephyr.

Kr. 23.—. **Kr. 27.—.**

Aktiebolaget Nordiska Kompaniet, Stureplan.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 14—20 MAJ 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg; plättar; mjölk; kaffe eller te med käx. Middag: Grönsoppa; kokt makrill med kaprissås och potatis; pragerskinka med legymer; gräddbakelser med sylt.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; sillpölsa; kaffe eller te. Middag: Benig kalfstek med potatis, lingon och pressgurka; soppa på aprikoser.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med förlorade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Jordärtskockspuré med rostadt bröd; fricandeau på gädda med pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannstekt sill med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt brynt lammbringa med ris; rabarberkompott med vispad grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med äggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk; ugnspannkaka med hallonsylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; kokt, färsk strömming med gräslökssås och potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Biffstek med potatis; mannagrynskräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af kalflefver med stekt potatis; Middag: Paltbröd med fläsk; rödvinssoppa med skorpor.

RECEPT:

Kokt makril (f. 6 pers.). 1¼ kg. makrill, 3 msk. salt, 2 tsk. ättika, 3 l. vatten, 2 lagerblad, 5 kryddpeppar korn.

Beredning: Makrillen bör vara nyss fångad, styf och fast, ty denna fisk skämmes mycket fort. Makrillen skrapas med en knif, urtages (hufvudet får kvarsitta) och sköljes väl samt torkas. Den ingnides med 1 msk. af saltet och ättikan och får ligga 1 tim. Den påsättes i kallt vatten, tillsatt med resten af saltet samt lagerblad och peppar och får koka 15 min. Upptages genast ur spadet och garneras med persilja och små kokta potatisar. Serveras med kapris- eller persiljesås.

Pragerskinka (f. 20 pers.). 1 lätt rökt skinka på 3—4 kg., så mycket vatten att det står öfver skinkan, ½ butelj renskt vin eller champagne.

Beredning: Skinkan lägges i vatten öfver natten. Den borstas därefter väl ren med mjuk borste och tvålvatten, hvarefter den får ligga i vatten ytterligare 2 tim. Skinkan påsättes i kallt vatten, tillsatt med vinet och får koka omkr. 3 tim. eller tills en vispsticka går lätt igenom köttet. Skinkan serveras antingen varm eller kall med sparris eller andra grönsaker.

Gräddbakelser (f. 12 pers.). 6½ dcl. tjock, söt grädde, 6 ägg, 3 msk. socker, 3½ dcl. torrt, siktadt hvetemjöl.

Till formarna: 2 msk. skiradt smör (40 gr.), 2 msk. hvetemjöl.

Beredning: Små krusiga bakelseformar smörjas med skiradt smör och beströs med hvetemjöl. Grädden vispas med äggulorna och 1 msk. af sockret till hårdt skum. Därefter nedröres hvetemjölet och resten af sockret. Sist tillsättas de till hårdt skum slagna ägghvitorna och massan omröres försiktigt. Formarna fyllas till hälften med smeten och bakelserna gräddas i ordinär ugnsvärme, tills de höjt sig och fått vacker gulbrun färg.

De serveras med sylt eller till kaffe.

Sillpölsa (f. 6 pers.). 2 stora eller 3 små, salta fetsillar, ¾ l. kokt, kall potatis, 1 medelstor portug. lök, 4 msk. smör (40 gr.). 3 dcl. tjock grädde.

Beredning: Sillarna urtagas, sköljas väl och få ligga i rikligt med vatten under 12 tim., hvarunder vattnet bytes 2 gånger. Skinnet afdrages och sillarna fläkas; ryggbenet och alla småben borttagas. Filéerna sköljas väl, inklappas i en fiskhandduk och skäras därefter i småtärningar. Potatisen skalas och skäres i lika stora tärningar. Löken skalas, hackas fint samt fräses väl i smöret. Därefter tillsättas sillen och potatisen, och massan brynes lätt under försiktig omrörning. Sist nedröres grädden och anrättningen upplägges på varm karott. Serveras som frukostrött.

Soppa på aprikoser (f. 6 pers.). 2½ hg. torkade aprikoser, 2½ l. vatten, skal och saft af ½ citron, 1 kkp. krossocker, 2 msk. potatismjöl.

Beredning: Aprikoserna sköljas väl och läggas i vattnet ett par tim. Påsättes i samma vatten jämte krossockret och får koka tills aprikoserna äro mjuka, men ej falla sönder, hvarefter soppan afredes med potatismjölet utrördt i litet vatten och får ett godt uppkok. Afsmakas med saft och skal af citron.

Kokt, brynt lammbringa (f. 6 pers.). 2 kg. lammbringa, 2 lit. vatten, 1½ msk. salt, 4 msk. smör (80 gr.), 1 liten portug. lök, 2 stora morötter, 1 liten kålrot.

Ris: 1½ kkp. risgryn, 2 lit. vatten, 1½ msk. salt.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten. Den påsättes i kokande vatten, skummas, saltas och får koka 1 tim. Rotsakerna ansas och skäras i fina strimlor, löken skalas och hackas groft. Bringan tages upp och skäres i jämna, vackra bitar. Spadet silas och skummas. Löken brynes i hälften af smöret tillsammans med köttet, hvarefter det nedlägges i 1 lit. af spadet och får sakta koka tills det är mört eller omkr. 1 tim. Rotsakerna brynas i resten af smöret och läggas därefter till köttet och få koka tills de äro mjuka. Risgrynen skållas i hett vatten och påsättas i kokande, saltadt vatten och få koka tills de bli mjuka, men ej gå sönder. De upphällas i durkslag och öfverspolas med kallt vatten. De insättas därefter genast i varm ugn, och omröras ofta med gaffel, tills de blifva skilda och allt vatten afdunstat. De upplägges midt på serveringsfatet och köttet samt rotsakerna läggas rundt omkring och anrättningen garneras med persilja. Spadet silas och skummas och serveras i såsskål.

Ugnspannkaka (f. 6 pers.). 3 kkp. mjöl, ½ tsk. salt, 3 ägg, 1½ lit. gräddmjölk.

Till pannan: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Mjölet siktas i ett fat och blandas med saltet. Äggen vispas tillsammans med mjölken och nedröras med slef i mjölet, litet i sänder, så att smeten ej blir klimpig. Den bör därefter stå ett par timmar, så att mjölet får svälla. En stekpanna upphettas långsamt och smörjes med en del af smöret. Pannkakssmeten röres om väl och en fjärdedel af smeten hälles i stekpannan. Pannkakan gräddas vackert gulbrun i god ugnsvärme.

Mannagrynskräm (för 6 pers.). 1 lit. mjölk, ½ kkp. mannagryn, ½ tsk. salt, 1 msk. socker, skalet af ½ citron, 1 msk. smör (20 gr.), 2 äggulor.

Beredning: En kastrull smörjes med kallt smör. Mjölken ihälles och får koka upp, hvarefter mannagrynen ivispas och gröten får koka under rörning i 20 min. Då tillsättas kryddorna, citronskalet och smöret och krämen får ett uppkok.

Äggulorna vispas upp och nedröras sist i krämen, hvarefter den upphälles i karott och garneras, när den är kall, med sylt eller gelé.

Serveras med grädde eller mjölk.

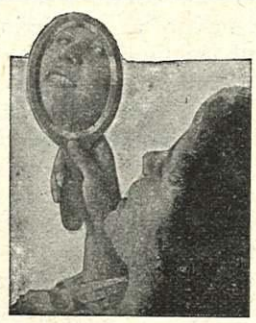

Iakttag själf den förskönande inverkan som

Oxygenol-Tandpulver

utöfvar på Edra tänder vid flitigt begagnande. Dess verksamma beståndsdelar stärka tänderna och gör dem hvita på grund af sin blekande förmåga. Uppfriskar tandköttet.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 19.
NAMNET FÖR DAGEN.

Sammansätt af nedanstående stafvelser och bokstäfver namnet på något som af Sveriges kvinnor emotses med största intresse: la en re vi o l or ätt r n n ne ös s s t k ing na s n ter ko ti.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 28 maj 1911. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 19.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 15.
PÅSKÄGGEN OCH DE NIO MUSERNA.

Euterpe:
Där fram jag går min lätta gång,
där leka rytmer, klingar sång.

Erato:
En enda är min lyras dikt —
den yppar hjärtats heta bikt.

Kalliope:
Åt eftervärld hvar storbedrift
jag ristar i odödlig skrift.

Urania:
Jag dväljs i sfärers harmoni,
där stjärneskaror dra förbi.

Melpomene:
Det flyter blod uppå min stråt,
där den är lagd i natt och gråt.

Thalia:
Jag bor där allt är endast sken
och likväl sanning djup och ren.

Klio:
På häfdens blad mitt skriftstift går.
Mitt domslut genom sekler står.

Polyhymnia:
I pelarburen helgedom
min sång är hymnen ljus och from.

Terpsichore:
Kring mig är löje, fest och glans
och hvarje steg jag tar är dans.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de fem först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Stud. Bertil Jörgensen, Tierp. Andra priset: Herr kapten Meyer-

Hvarje Husmoder

eftersträfvar omväxling i matsedeln.

Använd

Maccaroni!

Ersätter potatis.

Begär alltid

Svensk Maccaroni;

fullgod med utländsk.

Svaga och blodfattiga, barn och äldre, böra använda Vasens (f. d. Nordstjernans) "Ferrol", hvilket stärkande järnpreparat hastigt ökar kroppsvikten. Föredrages lätt af alla. På alla apotek till 2 kr. fl.

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrifves af många läkare.

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af
Tabletter.
Fås på apoteken.

Världsberömda.
SINGER C:o
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer
i alla större städer.

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne, Mousseline** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom **broderade blusar** och **klädningar** i **batist, ylle, lärft** och **siden.**

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt** till **privatpersoner, porto-** och **tullfritt** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentygs-Export — Kungl. Hoflev.

Låt mig för Er alla sjunga
Läkerol-Tablettens lof
och låt mig högt förkunna
om dess stora segertåg.

son, Linnégat. 42, Stockholm. Tredje priset: Fru Anna Olsoni, Mustiala, Finland. Fjärde priset: Herr H. Sjöstrand, Husum. Femte priset: Fr. Elin Åhrberg, Södertälje.

TIDSFÖRDRIF.

KORSGÅTA.

	1	2	3
	a	a	a
	a	a	d
	d	d	d
1	e	e	e	g	i	i	i	i	k
2	k	l	l	m	m	m	m	n	n
3	n	n	s	s	s	s	t	t	t
				t	t	t			
				t	t	v			
				ö	ö	ö			

Ordna bokstäfverna till lika ord i de hvarandra motsvarande våg- och lodräta raderna. Orden äro: 1) en vetenskap, 2) en sorts frukt, 3) rörelse i luften. Max.

METAMORFOS.

Karl E. gör en tur till Ed.

Af de bokstäfver som ingå i ofvanstående mening, kan man bilda titeln på en man, som har högsta öfverinseendet vid ett af statens »verk».

Matte.

ORDFÖRVANDLINGS-GÅTA.

1) Luta grop = land i Europa.
2) Tio enkor = lustspel.
3) Bore sen ek = boktitel.
4) Id dagg höst = festlig tidpunkt.
5) Damen i Eka = förening af lärde.
6) Ture Lisa nu = martyr.
7) Kaj lejon vill = blomma.
8) Skalden togs = boktitel.
9) Hans otta = grekisk gud.
10) Andreas mars näs = skådespel.
11) Grön ed ur = stad i Sverige.
12) Vers märkte = finnes i konsten.

Begynnelsebokstäfverna utgöra en svensk författares namn.

Hildur.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 18.

BOKSTAFSKVADRATEN: 1) Rosa, 2) oval 3) sago, 4) aloe.

KONSONANTUTBYTNINGSUPPGIFTEN: Ada, aga, ana, apa.

INKRÄKTAREN.

Fil. lic. Eva Rossel vankade otåligt omkring i sitt arbetsrum. Den ena sinnesstämningen jagade undan den andra och till sist sjönk hon rådlös och förvirrad ned i en stol. Det skulle hon aldrig ha trott om sin jungfru, den lugna, blyga Alma. Och så att hon inte märkt något själf. Hon hade nästan känt det som en förnärmelse mot sig, när fru Arne kom med antydningar att allt ej stod rätt till med flickan. Och hon hade bedyrat hennes oskuld och protesterat mot väninnans ord, ända tills hon måst böja sig inför den andras erfarenhet och åtminstone lofva förhöra sig hos Alma själf.

Fru Arne hade haft rätt. Alma hade icke försökt dölja något utan öppet talat om hela historien och slutat med att gråta öfver sin hjälplöshet. Hon vågade icke fara hem till far och mor och i Stockholm hade hon hvarken anhöriga eller vänner att söka skydd hos, när fröken nu jagade henne på porten. Något annat väntade hon ej, förklarade hon tåligt.

Eva var ingen opraktisk läskvinna, men inför den här situationen kände hon sig bortkommen som ett barn. En sak var hon dock snart på det klara med: hon skulle aldrig kunna jaga bort den stackars tösen. Och med ett förvirradt besked därom lämnade hon Alma och gick in till sig för att om möjligt finna någon utväg att klara upp den ledsamma affären.

Eva Rossel räknades för att vara en af de duktigaste framtidskvinnorna och hade redan hunnit skapa sig ett namn på det sociala området. Hon hade ett par smärre arbeten och ett otal tidningsartiklar bakom sig, och de invigda visste berätta, att hon höll på med förarbetena till ett arbete, som skulle bli hennes »stora verk».

Evas förtroliga vänner kunde också berätta om en liten käck studentska med ett burrigt, svart hår och en klar och redig hjärna, som för sin stora kärlek till boken öfvergett både fästman och hem och med en ihärdighet, som aflockat de manliga kamraterna många afundsamma suckar, knogat sig genom graderna. Efter den brutna förlofningen hade ingen ens tänkt på att nämna henne samtidigt med ordet kärlek. Hennes väsen var allt för svalt och tankarna allt för belastade med siffror och sociala spekulationer, för att Amor hos henne skulle kunna finna någon sårbar punkt.

Eva hade en gång råkat få höra det resonemanget och lett ironiskt därat. Hennes svala väsen! Hon var ej byggd af så eldfast material som de trodde. Men hon hade visst råkat få en större portion äregirighet och arbetskärlek än många andra kvinnor, och så hade hon vid den där brytningen en gång för längesedan lofvat sig själf att aldrig mer försöka dela på sig. Hon räckte ej till för två saker, och när hon nu en gång hade en brinnande lust att arbeta, att själf skapa sig en ställning och med egna händer och egen hjärna skaffa sig en inträdesbiljett till det stora galaspektaklet lifvet — nå, så fick hon låta det andra fara. Men gud skall veta att det inte alltid var lätt. Då hon ifrån arbetet vandrade hem i de ljusa vårkvällarna och luften var ljum af förälskelse och svärmeri, funderade hon mer än en gång på, om hon valt den rätta delen. Och när hon hörde, att den förre fästmannen dukat under för sitt tungsinne och de eviga slitningarna inomhords, kände hon en viss självfanklagelse. Hennes sunda natur hade kunnat rädda honom och föra ny olja till hans flämtande lampa — och det hade kanske varit mera värdt än hennes arbete.

Men dylika sjuka ensamhetstankar gaf hon respass genom att med fördubblad ifver kasta sig öfver arbetet eller hänge sig åt smått självbelåtna reflexioner öfver sin egen ställning. Hon hade det ju lugnt och godt, framgång i arbetet, tillgifna vänner och ett litet vackert hem.

Allt hade varit bra ända tills den här historien med jungfrun. Den upptog Evas tankar mer än hon ville tillstå, och den ingaf icke enbart ovilja.

Det var bestämdt att Alma skulle stanna kvar åtminstone tills allt var öfverståndet. Och fastän Eva halft om halft blygdes inför flickan, kunde hon ej låta bli att af nyfikenhet eller hvad det nu var noga följa alla förberedelser för det väntade barnets mottagande. Hon kunde gå upp från sitt arbete för att hjälpa Alma klippa till en liten skjorta eller ställa någon annan småsak till rätta. Och ingen blifvande mor kunde vara månare om att allt skulle vara väl i ordning än hon.

— — —

Just när Eva hunnit öfver inledningskapitlet i sin »stora bok» inträffade något, som i betänklig grad störde lugnet och arbetsron. Alma som fått stanna kvar äfven efter barnets födelse, blef sjuk och dog från den några månader gamle gossen. Eva kom i stort bryderi för barnets skull. Hon hade allt för god erfarenhet af hvilket öde, som drabbade flertalet utackorderingsbarn för att med godt samvete lämna honom så vind för våg. Därtill kom att hon fäst sig vid det lilla hjälplösa pyret och knappast ville göra sig af med honom, åtminstone ej medan han var så späd. Efter långa funderingar beslöt hon att tills vidare behålla honom hos sig och skaffade en pålitlig människa, som kunde sköta både gossen och sysslorna i det lilla hemmet.

(Forts.)

1200 kilometer
STOMATOL TAND-CRÈME
användes årligen mellan Ystad och Haparanda, bästa beviset för Stomatol Tand-Crèmens öfverlägsenhet.

N:r 2 af
IDUNS Modellkatalog
för
vårsäsongen
är
utkommen.
Pris 60 öre.

VEDKAMIN N:o 17 I TÄLJSTEN

Bästa kaminer för varaktighet. Behaglig värme och bränslebesparing. Ersätter fullständigt kakelugnen.

Olika storlekar finnas i lager. Begär pris

HANDÖLS TÄLJSTENS & VATTENKR. A.-B.

Kontor o. lager: **BIRGERJARLSG. 33 - STOCKHOLM.**

Hotell Excelsior,

Stockholm C, 35 Birger Jarlsgatan,

motsvarar de bästa af utlandets Christliche Hospize och Temperance Hotels. Lämpligt för damer och familjer. Inga drickspengar.

K. F. U. K:s Sommarhem "HVILAN" i Jämtland,

beläget invid Storsjön, med högt friskt läge öppnas för luftgäster d. 1 juni. Godt och billigt bord. Bröstsjuka emottagas ej. Upplysningar lämnas af Fru Carolina Werner, Östersund.

J. G. SWARTZ'
HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP

(GROFMALEN)	(FINMALEN)
"SNÖFLINGAN"	"SVANEN"
J.G.S. NORRKÖPING	J.G.S. NORRKÖPING

Köksuppsättningar.

Låga priser. Reela varor. Firman etabl. 1872. **A.-B. Johan Sandberg,** Humlegårdsg. 13, Storgatan 7.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 29 april 1911.

Tillgångar:		*Skulder:*	
Kassabehållning	1,567,745: 06	Aktiekapital	15,000,000: —
Obligationer	4,199,860: —	Reservfond	4,400,000: —
Fastigheter & inventarier	4,631,587: 65	Dispositionsfonder	200,000: —
Reverser med hypotek af diverse	48,671,995: 29	Pensionsfond	116,105: 28
Växlar	27,911,390: 05	Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkningar	71,208,599: 19
Kreditiv- o. Kontokuranträkningar	17,460,912: 87	Upp- & Afskrifnings- och Kontokuranträkningar	9,033,757: 36
Hos inhemska banker	298,770: 06	Postremissväxelräkning	1,339,072: 84
» utländska banker	616,079: 22	Till inhemska banker	1,348,106: 96
Å andra räkningar	2,410,088: 31	» utländska banker	3,100,717: 57
		Å andra räkningar	2,022,019: 31
	Kronor 107,768,378: 51		Kronor 107.768.378: 51

Jernbaneforbindelser:

Til Norge — Til Norge

Til **Kristiania,** 13 timer fra **Stockholm,** 8 timer fra **Göteborg,** 14 timer fra **Malmö.**

KRISTIANIA—BERGEN,

(Bergensbanen)

ny **direkte** jernbaneforbindelse gjennem **storslagne höifjeldslanskaper** til **Vestlandets fjorde.** Kjöretid 14 timer. **Juli—August expressstog 12 ½ time.** Togene har **spisevogner** og bekvemme **utsigtsvogner.**

Til **Trondhjem,** 23 timer fra **Stockholm,** 16 timer fra **Kristiania.**

Trondhjem—Narvik og omvendt hurtigruteskibe **4 ganger ukentlig.**

Til **Gudbrandsdalen** og **Valdres,**

hvor utmerkede turisthoteller etc., bekvemme togforbindelser fra Kristiania.

Broschurer og oplysninger ved "Foreningen for Reiselivet i Norge" eller ved **"Styrelsen for Norges Statsbaner",** Kristiania.

De bästa tvättmedlen:

Diamant- såpa tvål tvättpulver

Göra tvätten bländande hvit.
Minska arbetet. Öka trefnaden.
Happachs Såpfabriks A.-B., Malmö.

Broderade Klädningar

med äkta Schweizer-Broderi.

Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12: 50.**

Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6: —.**

Tull- och portofritt till Eder bostad. Begär prof och modebilder.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz),

Broderi- och Sidentygs-Export.

Serravallo's Kina-Vin med Järn.

Vid Hygieniska Utställningen i Wien 1906: Statspris och Hedersdiplom samt Guldmedalj.

Stärkande medel för svaga, blodfattiga och rekonvalescenter. — Aptitretande, nervstyrkande, blodrenande medel.

Förträffig smak. ***Öfver 7,000 rek. af läkare.***

J. Serravallo, Kungl. o. Kejs. Hoflev.,
Triest (Österrike).

Till salu å apoteken i flaskor om ½ l. à Kr. 2.50 o. om 1 l. à Kr. 4.50.

Damer!

Beställ Edra Kappor och Dräkter i **A. S. Wahlbergs Herr- & Damskrädderiaffär, Tunnelgatan 17, 1 tr.**

Dräkter, Kappor o. Regnkappor alltid på lager.

OBS.! Fördelaktiga betalningsvillkor.

Nationaldräkter.

Skånska (olika härad), Österåkers-, Värends-, Blekings-, Rättviks-, Floda-, Leksands-, Bohus-, Lappdräkter m. fl. för damer och barn. Katalog på begäran. Rikstel. 2948. **Ingrid Andersson,** Garn- & Konstväfnadsaffär, Djäknegatan 32, Malmö.

Storartad uppfinning. Snöhvit tvätt på några minuter. Kräfver endast en tiondedel af förut erforderligt arbete. Kläderna hålla dubbelt så länge. Bruksanvisning gratis och franko. Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Högre Lärarinneseminariet

vid

Stiftelsen Kjellbergska Flickskolan

omfattar 3 ettåriga afdelningar. De två senare åren ägnas åt specialstudier. Afgångsbetyg från seminariet medför "högre lärarinnekompetens".

För inträde i afdelning I fordras fullständigt afgångsbetyg från 8-klassig flickskola eller genom inträdesexamen styrkta motsvarande kunskaper. Ansökningar, åtföljda af betygsafskrifter, frejde- och läkarebetyg, torde före den 1 juni insändas till seminariets föreståndarinna, Södra Vägen 23, Göteborg. Prospekt på begäran.

Göteborg i mars 1911. *STYRELSEN.*

Privata Högre Lärarinne-seminarium i Stockholm,

Riddaregatan 23.

En lägre, tvåårig kurs, som utbildar lärarinnor för skolans lägre och mellersta klasser samt för hemmen. Afgångsexamen därifrån medför s. k. lägre kompetens.

En högre kurs, afsedd för fackutbildning. Inträdesfordringar: afgångsbetyg från lägre kursen jämte vitsord om undervisningsverksamhet. Afgångsexamen från denna kurs medför s. k. högre kompetens.

Närmare upplysningar lämnas af läroverkets föreståndarinna, fröken *Sofi Anderson;* mottagn. onsd. och lörd. kl. 1—2. Ansökningar till seminariet böra vara inlämnade före den 11 juni.

STYRELSEN.

För Engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad som har 35 års praktik i Eng. sjukans behandling.

De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar och ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. Sneda lemmar kunna bli återställda. Bref besvaras blott mot dubbelt porto.

OBS.! Tusentals intyg finnas.

Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

Fabriken Spindeln,

UDDEBO,

rekommenderar sina tillverkningar af **hvitbroderier, tyll-** och **guipurespetsar.** moderna besättningsbårder i **silke** och **metall** m. m. Specialité: **Broderade, afpassade blusar och klädningar** i linne, tyll och musslin.

Illustrerad priskurant gratis och franko. Profver mot 30 öre till porto.

Javol förhindrar mjällbildning, underlättar friseringen, skonar och styrker håret och användes därför af flera hundra tusen familjer. Millioner flaskor Javol säljas årligen. Javol fås öfverallt — med eller utan fett — i flaskor å Kr. 5,50, 3,00 2,00.

JAVOL-Shampoingpulver
:: 15 öre pr paket. ::

Hufvudnederlag: M. Zadig, Malmö

Emil Fredriksson, Stockh. Rikst. 1169.

7,150,000 kr. skola utlottas å 1893 års Stockholms Teater-premie-obligationer. Dragning den 1 juni och 1 är högsta vinsten

10,000 kr.

För endast 75 öre

erhålles kontrakt med ensam vinsträtt å en obligation; för kr. 3.75 å fem st.; för kr. 5.— å sju st. och för kr. 10.— å femton obligationer. Om minst 5 nummer tagas, portofritt och dragningslista. Beställningar insändas till **Obligationskontoret, Stora Nygatan 27, Malmö.**

SOLIO
BÄSTA
FOTOGRAFISKA PAPPER
GRATIS PROFBILD PROFPAPPER FRANKO
HASSELBLADS FOTOGR. A.B. GÖTEBORG
A.B. HASSELBLAD-SCHOLANDER. STOCKHOLM

SOMMAR- och event. VINTERBOSTAD. Vid Färjestadens egendom, Östra Husby socken Östergötlands län, med naturskönt läge vid Bråvikens södra strand uthyres under sommarmånaderoch äfven under vintern ett boningshus i tvänne våningar lämpligt för pensionat eller tvänne sympatiserande familjer. Nedre botten: Två rum, stor glasveranda och kök. Öfre våningen: Tre rum, stor glasveranda och kök. Dagligen ångbåtsförbindelser med Norrköping och Stockholm, äfven tågförbindelse från Östra Husby till Arkösund och Norrköping. Saltbad, skog, segling, motorbåtsturer, landtmannaprodukter, handelsbod, skjutsar, rikstelefon, automobilväg m. m. Gustaf Olander, Norrköping. Rikstel. 149.

SVENSKA KURORTFORENINGEN.

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogsluft. Enkel och sträng lefnadsordning. Läkare: *Astley Levin,* Sthlm.

Borg Kneippbaden. Sommar- och vinterkurort. Alla varma bad, massagebad, elektriska bad, Kneippsk kallvattenkur, solbad. Utmärkta bostäder o. inack.-ställen. Läkare: *Walter Bergwall.*

Borgholm Kurort och hafsbad med sydländskt öklimat. Utmärkta bad. Tidsenlig utrustning. Väl fungerande vatten- och kloakledning. Läkare: *Johan O. A. Berggvist,* 38 Linnég., Sthlm.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt 1/6—1/9 Mildt, jämt klimat, härligt läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läkare: Dr *G. Krikortz.* Sjukgymn. *E. Jacobsson.*

Dalarö Hafsbad. Välk. kur- och rekreationsort. Naturskönaste läge; hälsosamt klimat. Gyttje-, tallbarrs-, kolsyrebad etc., sjukg. Läkare: *G. Heyman.* Upplysn. om rum Riks. 11. kl. 11—3 e. m.

Djursätra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt och fritt läge. Järnkällor. Välserverade bad. Hetluft. Omsorgsfull massagebehandling. Billigt. Läkare: *D. Liljeqvist,* Uppsala.

Fiskebäckskil Hafskuranstalt vid Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Billiga lefnadskostnader. Läkare: *Nils Tidmark.*

Fjällnäs Sveriges högst belägna luftkur- o. rekreationsort, c:a 800 mtr ö. h.; dock i björkregionen. Härlig natur, renaste luft. Ej lungsotspatienter. Bad. Läkare: *P. Zeidlitz,* Uppsala.

Furusund Hafs- o. Gyttjebad i Sthlms norra skärg. v. stora segelleden 2 3/4 t. resa m. eleg. ångare fr. Grand Hôtel. Alla sort. bad. Billiga bost. 1:a kl. restaurant. Läkare: *K. Sohlberg.*

Grennaforssa vid södra stambanan. Berömd järnkälla. Gyttje- o. medic. bad. Mildt barrskogsklimat, härlig luft. Sjö. Bost. i brunnspark. Adr.: *Moheda.* Läkare: *O. F. Nyquist.*

Hälsans Brunnsanst. Hälsingborg, vid Öresund. Radioaktiv, koksalt- o. järnkälla. Alla badf. Reumatism, magsjukd., skroful. åkommor. Läkare: D:r *A. Björkman,* Hälsingborg.

Helsjön Gyttjebad och kuranstalt. Alla brukliga badf., spec. gyttjem.-b. Godt bord. Naturskönt barrskogstr. Ren o. hög luft. Postadr.: *Horred.* Rikst. Läk: *Em. Westerberg.*

Hindås Sanat. & Turisthot. V. Sveriges förnämsta o. naturskönaste rekreationsort, milslånga skogsprom. Öppet året om. Läk.: D:r *M. Matell.* Begär prosp.! Bröstsjuka mott. ej.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den förtjusande Guldkroken vid Vettern. Utm. bad. Goda bost. Läk.: Prof. *J. Vilh. Hultkrantz,* Uppsala; för gymn. o. mass. D:r *Hj. Ekberg,* Sthlm.

Lannaskede Härl. läge å Småländska höglandet i skog ik trakt. Berömd järnkälla, naturl. *radioaktivt* vatten. Alla brukl. badformer. Kneippb. Läkare: *Sigge Wikander,* Sthlm.

Ljungskile, förträfflig rekreationsort, med väl serverade bad. Apotek. Järnkälla. Nytt societetshus. Öppen 1 Juni—1 evt. 15 Sept. Ångb.- o. järnvägsst. Läkare: *Nath. Dahlberg.*

Loka, vid Bergsl. järnv. Säs. 7 juni—7 aug. Terminsindeln. Reumat., hjärtfel, neurastheni. Berömda gyttjebad jämte alla vanl. badf. Öfverläk. Lifm. *I. Hedenius,* vik. Dr. *G. Rystedt,* Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn och badanstalt. Högt o. torrt läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Vidsträckta parker. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läk.: *E. Pontén,* Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och klimatisk kurort i härlig natur å västkusten, kransad af yppiga, skogsklädda höjder. Läkare: *M. Blumenthal,* Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreationsort. Utmärkta gyttje-, kreuznacher-, half- och hafsbad, sjukgymnastik, massage. Tidsenliga anläggningar, billiga priser. Läkare: Prof. *A. Wide,* Sthlm.

Malen, Båstad. Fullständig kurort. Varm- och hafsbad. Vidsträckt barrskog. Gymnastik, brunnsdrickning, dietisk behandling. Lekstuga. Lekledarinna. Läkare: *L. Reuter,* Sthlm.

Marstrand Hafskuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttjebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: *J. Bauman,* Marstrand.

Medevi Skogssanatorium. Berömda järnkällor med radioaktiv utstrån. Utmärkta gyttje- o. halfbad. Sol- o. luftbad. Kalla bad i Vättern. Terrängkurer. Diet. bord. Läk: *G. Bergmark,* Uppsala,

Mörsils Sanatorium f. bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om. **Ren, stärk. fjälluft.** Lätta komm. **Första kl. bord.** Elektr. belysn. Rikstel. Öfverläk: *T. Horney,* Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. o. sanatorium, 1,100 fot ö.h. Öppet hela året. Nauheimerb. med flyt. kols., elektr. ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. Högfrekvensafd. Läk: *Fr. Odenius,* Sthlm.

Nybro Brunn- och badanstalt. Skogsklimat med präktig barrskog. Torr grusgrund. Nytt varmbadhus. Solbad. Elektriska glödljusbad. Billigt. Läk: Doc. *Kj. O. af Klercker,* Lund.

Nynäs Hafsbad modern, förstklassig sommar och vinterkurort med fullst. vattenkuranst. och alla moderna kurmedel. Mildt klimat, härligt läge. Läkare: *O. F. Åberg.*

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni—1 juli; II termin 5 juli—2 aug. Postadr.: Porla. Läkare: Lifmedikus: *E. O. Lidin,* Sthlm.

Ragunda Vattenkuranstalt och hälsokälla i östra Jämtland. Vackert läge vid den härliga Hammaraforsen, mildt klimat. Postadr.: *Hammarstrand.* Läkare: *Fredrik Bergvall,* Sthlm.

Ramlösa 205:e säsong. Järn- och Neuenahrliknande alk. källa; kall-, Nauheimer-, varmvattenkur; gyttjeb. Radiogenkur. Spec. diet för socker-, gikt-, njursj. & afmagringskur. Läk: *E. Landergren,* Sthlm.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, massage-, ljus-, hafsbad, kallvattenkur, dietkur. Läk: *Gunnar Forssner,* Sthlm. Ensk. praktis. d:r Rietz, d:r Zachrisson, d:r Åberg.

Rostock hälsobrunn och badanst. invid Kroppefjäll. Naturskönt, fridfullt och lämpligt för sitt ändamål. Ytterst moderata priser. St:n och adr.: Dals-Rostock. Läk.: *F. Fröblom.*

Ryds Brunns- och Badanstalt. Sveriges äldsta kneippkuranstalt. Naturskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt och stilla. Läkare: *H. V. Kindblom,* Ryd.

Saltsjöbaden 1/2 t. från Stockholm. badsanatoriet öppet hela året. Begär upplysning om priserna! Läk. *Emil Zander* (till 1/6) o. *Olof Sandberg.*

Skagersbrunn vatten- och luftkurort med järnkällor i östra Värml. Härl. barrskog. Alla badformer. Sommarsäs. 1 juni—1 sept; öfriga årstider hvilohem. Läk: *G. A. Alvin,* Sthlm.

Strömstad Hafskuranstalt. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat Berömda gyttjebad. Järnkälla. Säsong 1 juni—15 sept. Läkare: *A. Berghel,* Stockholm.

Särö Hafsbad och kurort. Rik vegetation, Härliga promen. med utsiktsplat. Öppen året om. Tåg med Göteborg 18 ggr dagl. Läkare: *Georg Engstrand,* Särö.

Sätra Brunn. 1,4 mil från Sala. Stillhet, enkelhet. Barrskog. Gyttjebad, gymnastik, massage; särskild matordning för magsjuka. Öppen 12 juni—12 aug. Läkare: *R. Friberger,* Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Fullständig badkur. Nauheimerbad. Elektr. ljusb. Sjukgymn., mass. och hetluftsbeh. Utm. skogspromen. Enk. lefnadssätt. Läk.: *R. Almberg,* Sthlm.

Södertelje Nytt badhus och societetshus. Utvidg. badhot. Spec. *Tvålmassageb., el. ljusb.* Läk: *Axel Hellstenius,* Sthlm. För mass. o. gymn. d:r *N. Wennström,* Sthlm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma och kalla bad. Fullst. Kneippbehandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge, vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: *H. Tham,* Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunns- o. kurort. Kyrkhult, Blekinge. 1 juni—1 sept. Natursk. läge i högt ligg. skogstr. Utm. bad, stark järnkälla. Apotek. Bill. lefnadsomkostnader. Läkare: *E. Kinnwall.*

Tyringe badanstalt & sanatorium. Öppet året om. Alla nu bruki. badformer. Naturskönt läge. Ren, stärkande luft. Mildt sydl. klimat. Billiga lefnadskostnader. Läkare: *O. Reimers,* Tyringe.

Ulricehamns Sanatorium och badanstalt. Öppet året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 300 m. öfv. hafvet. Alla brukliga badformer, äfven elektriska. Läkare: *Johan A. Andersson,* Sthlm.

Varberg Hafsbad och gyttjebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. **gyttjebad.** Elektr. ljusbad. Billiga afgifter och lefnadsomkostnader. Läkare: Lifmedikus *Emil Jacobson,* Stockholm.

Visby Varmbads- och Kneippkur-anstalt. Mildt ö-klimat. »Ruinernas stad». Nytt: **Kneippbyn** m. lufthydd. o. solb. m. dusch i skogen o. kontin. strandb. v. öppna hafvet! Läk: *K. Kallenberg,* Sthlm.

Värmlands Eda vattenkuranstalt o. järnkälla. Natursk., högt läge. Milsvida furuskogar. Alla brukliga badformer, spec. gyttjebad. Läkare: Docenten, Med. D:r *A. Levertin.*

Öregrund Hafsb.-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. lefn.-förh. Lifl. ångbåtskommunikat., alla brukl. badf. Gyttje- & Nauheimerbad. Läkare: *Viktor Huss,* Öregrund.

Östhammar Hafsbadanstalt. kyddadt läge vid vik af Ålands haf. Berömda gyttje- och tvålmassagebad för gikt och reumatism. Härlig hafs- och skogs luft. Läkare: D:r *Henrik Berg,* Sthlm.

☛ **Medicinska förfrågningar** besvaras af resp. läkare och för **närmare upplysningar** hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt som erhållas genom kamrerkontoren samt Svensk Bad- och Turisttidning och Svenska Turistföreningen i Stockholm.

Annonsera i Idun. ***Prenumerera på Idun.***

Trädgårdsmöbler af naturliga trädgrenar. Moderna hvita möbler och blomsterställ för trädgårdar, balkonger, verandor.

Begär vår priskurant.

Rönneådalens Slöjdindustri, adr. *Stockamöllan.*

Handväfda Linneväfnader.

Duktyg o. **Servietter** i damast o. dräll. **Handdukar** alla slag, **Linneärfter, Näsdukar** m. m. köpes bäst och billigast från

Gestriklands Linneväfveri, Gefle,
(f. d. Kungsäters Linneväfveri).
Priskurant gratis och franko.

Att själf måla (lackera) möbler m. m. kan hvem som helst med Ripolin. 84 färgtoner. Torkar fort med en porslinsliknande glans. Otroligt hållbar. En bok »Om dekoration och målning» jämte fullständiga färgskalor erhålles gratis och franko. Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Sthlm.

BARNSTRUMPAN "PRIMULA"

Bästa svenska fabrikat!

Ständigt lager (i svart och mörkbrun färg).

Till nedanstående priser:

Storlek:	I	II	III	IV	V	VI
Passande:	1	2	3	4	5 à 6	7 à 8
Kr.	1.—	1.10	1.20	1.35	1.50	1.65

Storlek:	VII	VIII	IX
Passande:	9 à 10	11 à 12	13 och större
Kr.	1.80	1.95	2.10

M. BENDIX' A.-B.,

18 Regeringsg., 5 Stureg., 90 Drottningg.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg. 37. Expeditionstid kl. 1—3 e. m. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

FAMILJ i en mindre stad i södra Sverige önskar genast som sällskap och hjälp en flicka af god familj, omkring 30 år, med god hälsa, gladt lynne, lust att sprida trefnad i hemmet och som tror sig kunna trifvas utan nöjen. Tillfälle till kalla bad. Svar med ref. och löneanspråk torde sändas till »Fru N.», Uppsala p. r. inom 8 dagar.

ANSPRÅKSLÖS, frisk och barnkär guvernant med undervisningsvana i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbete sökes till 1 sept. af svensk familj, boende nära Kristiania, för 12 års flicka i 3:e klass (Rudebeckska skolans kurs). Svar med betyg och foto. till disp. C. Th. Gislow, Heggedal, Norge. — Upplysn. äfven Rt. 47 95, Sthlm.

BILDAD, musikalisk flicka får plats 1 juli, att gå frun tillhanda samt vara behjälplig vid skötseln af två barn 3 à 4 år. Jungfru finnes men sökanden bör vara villig hjälpa till med städning. Friskt härligt läge i villa utanför staden. Lön 15 kr. i mån. Svar till »Familjemedlem», Halmstad p. r.

I Dalarna, samhälle, tre personers hushåll, jungfru, får bildad, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning, alla husliga bestyr plats, medlem af familjen. Vid. Nya Inackord.-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm.

GOD plats som barnfröken för 2 barn erhåller pålitlig, barnkär, bättre flicka öfver 20 år, helst något kunnig i sömnad, nu genast hos ingeniörsfamilj i Värmland. 2 jungfrur finnas. Svar med betyg och löneanspråk, helst äfven foto., till »Ingeniörsfamilj», Iduns exp.

VID Västerbottens Läns Sinnesslöanstalt i Umeå finnes plats 1 aug. för ett hushållsbiträde. Betyg och rekommendationer insändes före 15 maj till anstaltens föreståndarinna, som lämnar närmare upplysningar om platsen. Sinnesslöanstalten, Umeå.

BÄTTRE, anspråkslös 18—22 års flicka, gärna föräldralös, med snabb stil, kunnig i sömnad, får plats dels som hushållsbiträde. Svar till »S. 61 R.», Dagens Nyh., Gust. Ad. torg, Sthlm.

BILD. flicka, något kunnig i massage, får öfver sommaren anställning i fam. mot fritt vivre och fria resor. Svar med ref. och foto. till »Familj», Grenna p. r.

EN undervisningsvan, god, barnkär och anspråkslös lärarinna önskas till nästa läsår för 3 elever i ålder 10, 8½ och 7 år. Svar med betyg, foto., lönepret. m. m. sändes till Hofberga gård, Ransta.

FÖR STUDENTSKA finnes elevplats å apoteket Gripen i Sundsvall att tillträda omkr. 15 juni. Lön 1,000 kr. fri bostad.

BARNFRÖKEN eller jungfru, ordentlig och kunnig, erhåller 20 maj plats på egendom nära Stockholm att sköta 1 års gosse. A. T. Gustafsvik 6.

SOM lärarinna för 2:ne flickor, 9—11 år, finnes till hösten plats för en undervisningsvan, musikalisk flicka, ej under 20 år. Svar med foto., löneanspråk jämte betyg till Iduns exp. under adress »Läkarefamilj på landet», f. v. b.

GODA platser för lärarinnor, värdinnor, sällskaps-, kontors-, affärs-, hushålls-, barnfröknar. Norra Inack.-Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

Lärarinneplats ledig

för nästkom. läsår vid Tidaholms ensk. mellanskola. Hufvudämnen: matematik, fysik och kemi. Undervisning i teckning önskvärd. Lön 12 à 1400 kr., efter kompetens. Till Styrelsen för Tidaholms mellanskola ställda ansökningar skola vara insända före maj månads utgång till föreståndaren för mellanskolan, Tidaholm, som äfven lämnar upplysningar.

FINNES någon snäll flicka kunnig i enkel matlagning, bakning och som vill åtaga sig en jungfrus alla sysslor, utom skurning och tvätt. Svar med lönepr. t. Hallfreda, Barlingbo, Visby.

Bildadt fruntimmer

som kan åtaga sig att på egen hand (hjälp med skurning etc.) sköta skolhushållet för 3 barn, får god plats till hösten. Den sökande bör äga god hälsa och godt lynne, vara praktisk, duglig och barnkär samt i öfrigt besitta sådana egenskaper som erfordras för att vårda och handleda uppväxande ungdom. 1:ma ref. fordras. Svar med betyg, foto. och lönepret. till »Förtroendeplats F.», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Kvinnligt biträde

med någon vana vid diverseaffär och som är villig biträda med i hushållet förekom. göromål, erhåller genast plats å landet, då uppgift om ålder, löneanspråk jämte betygsafskrifter insändes till märke »M. 1911», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

En i finare matlagning

skicklig, van, frisk hushållerska kan få lätt, lugn plats. Svar till »Sörmlandsgods», sändes under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En kvinnlig trädgårdselev

får plats hos undertecknad. Inackordering 35 kr. Fröken Jenny Agrell, Bellevue Gård, Köping.

Vid Dalarnes Sinnesslöanstalt

är lärarinnebefattningen ledig till ansökan. Begynnelselön 500 kr., bostad och vivre. Tillträdestid 1 juli 1911. Ansökningar insändas till ordf. i Styrelsen för Dalarnes Sinnesslöanstalt, Falun, senast den 24 maj 1911.

Vid Avesta Kommunala Mellanskola

äro för nästa läsår följande lärare—lärarinnebefattningar lediga:

1) i matematik och naturlära för manlig (event. kvinnlig) lärare;

2) i modersmålet, geografi och historia (det senare event. utbytt emot annat läroämne) för en lärarinna;

3) i teckning tillika med timundervisning i något läroämne (helst naturlära eller språk), sammanlagt c:a 14 tim. i veckan för en lärarinna.

Löner enligt lag.

Vederbörliga ansökningshandlingar, ställda till styrelsen, skola vara insända före den 20 juni d. å. till skolans föreståndare.

Avesta den 5 maj 1911.

Styrelsens sekreterare.

Barnfröken.

Bildad flicka, som vill åtaga sig skötseln af två barn, ålder 3 mån.—1½ år, erhåller plats 1 juni i jägmästarfamilj å bruk i Värmland. Sökande som förut innehaft liknande plats eller genomgått kurs i barnavård har företräde. Svar med betyg, lönepret. och helst med foto. till fru Astrid Göthe, Brunsberg.

Yngre dam,

energisk, gladlynt o. med håg för självständig affärsverksamhet, erhåller förmånlig anställning. Svar till "Goda förmåner", Iduns exp., Sthlm.

PLATSSÖKANDE

GUVERNANTPLATS under sommaren söker ung flicka som genomg. 8-kl. läroverk. Svar till »Undervisningsvan», Landskrona p. r.

SJUKVÅRDSPLATS sökes hos sjuklig herre eller dam. Svar till »Sommaren 1911», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

19-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8 kl. läroverk samt husmoderkursen vid Uppsala fackskola, önskar under sommarferirena plats i fin familj för att deltaga i hushållet. Familjemedlem. Svar till »Toni», Färgelanda p. r.

SMÅSKOLELÄRARINNA, enkel och anspråkslös, önskar under sommarferierna komma i familj att hjälpa till med hvarjehanda göromål. Fritt vivre önskas. Svar till »Dalkulla», Iduns exp. f. v. b.

PLATS önskas i bättre familj af enkel ung flicka att gå frun tillhanda, är kunnig i sömnad och handarbeten. Svar emotses tacksamt märkt »20-årig småländska», Oskarshamn.

LANDTBRUKAREDOTTER, 26 år, af god familj önskar plats som husmoderns verkliga hjälp och sällskap (där jungfru finnes). Har genomgått hushållskurs och är van vid allt som förekommer i ett hem, såsom matlagning, bakning, klädsömnad o s. v. Familjemedlem. Tacksam för ett snart svar till »Villig—Arbetsam», Höganäs Öfre p. r.

PLATS såsom guvernant önskas af ung, bättre flicka, som genomgått åttaklass. läroverk med vackra betyg. Är äfven villig vara frun behjälplig med husl. sysslor eller deltaga i skrifgöromål. God handstil. Svar till »Musikalisk 20 år», Iduns exp. f. v. b.

I god familj önskar seminariebildad undervisningsvan lärarinna plats till hösten att undervisa och sköta klent barn, helst i stad. Kunnig i sjukvård. Tacksam för svar märkt »26 år», Iduns exp. f. v. b.

SEMINARIEELEV, 21 år, önskar under sommaren plats att tillse barn eller att som hjälp medfölja till badort. Svar till »Familjemedlem», Borås p. r.

SPRÅKKUNNIG lärarinna vid 6-kl. samsk. önskar mot fritt vivre och resor sommarplats. Studerat utrikes. Något musikkunnig. »E. B.», Hvetlanda p. r.

PLATS önskas i bättre vänlig familj, som hjälp och sällskap, villig deltaga med skrifgöromål. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem», Vernamo p. r.

EX. sjukgymnast som äfven genomgått en kurs i sjukvård, önskar nu genast plats i bildad familj. Är villig att hjälpa till i hushållet. Svar till »Musikalisk» Iduns exp.

SJUKVÅRD under sommaren, från 15 maj, önskas af ex. småskolelärarinna, som genomgått 1-årig kurs å Ersta sjukhus. Är äfven villig läsa med småbarn. Svar till »A. H. 22 år», Iduns exp.

I godt hem på landet för sommaren mot fritt vivre och resa sökes plats af seminariebildad lärarinna att läsa med barn, deltaga vid husliga bestyr o. s. v. Svar till »Enkel—Barnkär», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

HUSHÅLLSVAN bildad flicka kunnig i matlagning, bakning alla husliga bestyr, söker plats i hem, där jungfru finnes till grofva göromål. Goda betyg. Svar till »Hurtig—Plikttrogen», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

UNG bildad sjukgymnast, något van vid sjukvård, önskar plats i familj, som sällskap eller att medfölja till badort. Svar till »Karin», Tidningskontoret Odengatan 63, Sthlm, f. v. b.

19-ÅRIG flicka, som genomgått 8-klass. läroverk, 8 mån. vistats i Tyskland och genomgått husmoderskurs vid Upsala fackskola, önskar plats som hjälp och sällskap på herrgård i Norrland eller Värmland, helst där ungdom finnes. Lön önskvärd. Svar inom 8 dar till »Sörmländska», Iduns exp. f. v. b.

UNG musikalisk småskollärarinna önskar under sommaren plats i familj för undervisning och i öfrigt som hjälp och sällskap. Helst på landet. Fina betyg och ref. Svar emotses tacksamt till »Små pretentioner», Åmål p. r., före den 20 maj.

BILDAD, hushållsvan flicka, kunnig i matl., bak, sömnad m. m. söker plats. Vackra betyg och rek. g:m Norra Inack.-Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

STUDENTSKA söker till hösten plats såsom lärarinna vid skola eller i svensk familj, som är bosatt i utlandet. Svar till »Rut», Helsingborg p. r.

BILDAD, musikalisk, utexam. ung handarbetslärarinna önskar plats som sällskap i bildad, fin familj eller åt bildad dam. Helst Norrland. Prima ref. Tacksam för svar till »1 juni», Iduns exp., Stockholm.

KVINNL. medicine kandidat, som genomgått massage- och gymnastikkurs, önskar under sommarmånaderna plats vid badort eller i familj på landet event. som sällskap vid rekreationsresa. Svar till »K. M.», Uppsala p. r.

BÄTTRE anspråkslös 18 års landsflicka önskar plats i fin familj, som husmoderns hjälp och sällskap. Svar tacksamt till »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

FINNES någon god musikalisk familj i hvilken en ung, förlofvad flicka kan få undervisning i sång och musik mot det att hon går frun tillhanda och, om så fordras, deltager i förekommande göromål. Är musikalisk och kunnig i matlagning och alla husliga sysslor. Svar emotses tacksamt före 15 maj märkt »Familjemedlem», Ulricehamn p. r.

ANSPRÅKSLÖS flicka med fina betyg, bl. a. från skolkök och husmoderskola, önskar plats på större egendom till 1 eller 15 juni, att vara behjälplig med alla i hemmet förekom. göromål. Kunnig i väfnad (äfven konst-) och handarbeten samt enklare sömnad. Kan meddela de första grunderna i pianomusik. (Lön önskas.) Tacksamt svar till »18 år», Stora p. r.

Ung flicka,

frisk och stark, ifrån bättre hem, önskar plats i slutet af maj som hjälp åt husmodern helst å större landtegendom. Sökanden har genomgått tvenne kurser i husmodersskola, hvarifrån goda betyg finnas. Svar till »V. E. 20», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Göteborg.

Ung, bättre flicka

önskar plats i familj som hjälp i hushållet. Genomgått hushållsskola. Tacksam för svar under adr. »Familjemedlem», Allm. Tidn.-kont. G. Ad. torg, Stockholm.

Lärarinna

van att undervisa i högre flickskolas och realskolans kurser äfven på högre stadium, önskar anställning under sommarferierna. Svar till »Kompetent», Annonsbyrån Östra Larmg. 1, Göteborg.

I DALARNA, Smedsbo Pensionat och Hvilohem, lugn och **stärkande** rekreationsort, erbjudes god inackordering från 1 juni till moderat pris. Fru Malin Lissel, adr. Aspeboda.

SUNNANSJÖ PENSIONAT, beläget i en af Dalarnes vackraste trakter, vid sjön Wessman. Ångbåts- och tågförbindelse via Ludvika. Adr. Sunnansjö, Dalarne.

NÅGRA damer erbjudes inackordering under sommaren i Rudskoga prästgård i Värmland. Öppet och sundt läge. Nära skog. Daglig post. Badanstalt ej aflägsen. Hänvändelse till kyrkoherden, adr. Rudskoga.

WASBY Sjuk- och Hvilohem, 5 min. prom. fr. Wäsby station, mottager nervsjuka och klena till moderat pris. Läkare i närh. Ex. sköterska. Allm. Hammarby 36.

I prästgård med friskt och vackert läge vid sjö i närheten af Gnesta och och Mölnbo stationer kan 14-årig flicka, frisk, välartad och glad få inackordering som sällskap åt jämnårig. 45 kr. pr månad. Tiden från 15 juni till 15 aug. God omvårdnad utlofvas.

På samma ställe emottages 4 à 5 unga flickor för konfirmationsundervisning fr. 1 juli till 15 aug. Pris 150 kr. Svar till Prästgård, Mölnbo. Rikst. Mölnbo 26 Närmare underrättelser genom läroverksadj. d:r E. Hamnström. R. T. 99 53.

UNGDOM! För dem som önska tillbringa Pingsthelgen på landet eller ock söka hvila och luftombyte för längre tid erbjudes god och billig inack. i Västgötabygd. Naturskön trakt, skog och sjö. Kallbad, enk. landtlif. Elever mottagas event. i matlagn. Prima ref. Vid. meddelar frk Agnes Anderson, Undenäs. Rikst. 15.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, högluft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks i pensionatet Filipstad 184. Adr. Pensionatet. Långbanshyttan.

FÖR nervsjuk dam blir plats ledig i maj å ett privat sjukhem i småstad. Kärleksfull vård. Läkaretillsyn. Goda refer. Svar till »Verkligt godt hem» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

SOMMARINACKORDERING erh. å Gransbo Pensionat adr. Transås. Vackert o. högt läge (250 m. ö. h.) i skogrik trakt af n. Småland

SOMMARINACKORDERING i stilla troende hem i Bergslagen. Godt bord, härlig natur, sjö och skog, hög luft, nära station. Svar till »Hvilohem», Dagarn.

I treflig prästgård på Rügen emottagas unga svenska damer. Pris pr mån. för pension samt undervisning i tyska språket 120 mark. Pastor Cyrus Bobbin, Rügen, Tyskland.

INACKORDERING emottages för några damer uti godt hem i Småland, vacker trakt nära station. Greta, Ljungby.

INACKORDERING i Blekinge kunna erhållas för barn som behöfver vistas på landet. God tillsyn och vård. Pris 40 kr. i månaden Svar till »Sommarhem», Iduns exp. f. v. b.

I hälsosam och naturskön trakt nära Uppsala emottagas bättre inackorderingar på längre eller kortare tid. Underr. Wrå Gård, Knifsta. Allm. tel.

UNGDOM erbjudes inackordering samt bildade flickor elevplatser å Småländska höglandet. Skog och sjö. Begär prospekt. Svar till »Officersdotter», Malinshills privata hushållsskola, Alvesta.

KONFIRMANDER. I prästgård i mellersta Hallands skogsbygd, sund och vacker trakt, mottagas instund. sommar flickor att jämte egen dotter beredas till konfirmation. Vidare meddelar kyrkoherden J. Wettergren, Fridhemsberg.

EN flicka af god familj, som nu går ut från högre elementarläroverk i Stockholm, önskar under insiktsfull och god ledning på herrgård eller prästgård praktiskt sätta sig in i skötseln af ett hem. Svar till »Husligt intresserad 18-åring», Iduns exp.

I naturskönt villasamh. 30 min. järnv. fr. Stockholm erhålla två damer, äfven vegtarianer, som vilja dela rum god och billig inack. Svar till »Prostinnan B.», Fagersjö Allm. tel. Södertörn 63.

Comfortable and happy home offered one or two girls. Good society, all sports and games, motoring, driving, English and music lessons if desired. Terms etc. from Mrs Atwood, Elsing Rectory, East Dereham, Norfolk, England. Swedish reference: Miss Forsberg, Berzeliegatan 22, Göteborg, Miss Lindström, Eskilstuna.

I prästgård,

några tim. resa fr. Stockholm, kunna 2:ne flickor blifva konfirmerade. Svar till »Sommaren 1911», Bråttby.

I Tranås

finnes en möblerad våning af en händelse att få hyra öfver sommaren fr. 1 juni. Ljus o. treflig, 2 balkonger o. andra bekvämligheter. Närmare meddelar Kamrer Krouthén, Tranås.

Vacker sommarbostad i Norrtelje för badgäster.

3 ljusa, soliga och väl möblerade rum med stor tambur finnes att hyra i närheten af societetshuset i Norrtelje för personer som äta ute. Rikstel. i tamburen. Vidare underr. pr Riks 134 Norrtelje eller genom Sjukgymnasten vid badanstalten, Fru Alma Rohjan, Schelegat. 4, 2 tr., Sthlm, mellan 1—3 hvarje dag.

Höglandspensionatet, Marianelund.

Bästa rekreationsort med härligt läge omkr. 1,000 fot öfver hafvet. Utmärkta kommunikationer. Läkare. Varma och kalla bad. Tillfälle till skogspromenader och utflykter. Billiga priser. Telefon 13.

Bohuskust.

Angenäm sommarvistelse erhålles å Bohuslänsk herrgård, belägen 1 mil fr. Lysekil i den härligaste Västkustnatur. Skog, insjöar och saltsjö. Kalla och varma salta bad. Godt bord, hemlif. Rikst. Svar till »Torebo Sommarhem», Kårehogen.

Nobynäs Hushållsskola,

kurser à 3 mån. fr. 1 sept. 1911 till 1 juni 1912. Bildade flickor mottagas å Nobynäs herrgård m. härligt läge, nära sjö och skog å Småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af examinerade lärarinnor. Nyinredda rum och hushållslokaler. Godt hem. Rikstelefon. Förfrågn. o. anmäln. ställas till Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd, Östra Stb.

19 års flicka

af god fam., som genomgått hushållskurs, önskar under sommaren för vidare utbildning vistas å herr- el. prästgård med ungdom. Event. mot betalning. Svar »K.», Iduns exp.

Å egendomen Ström

i naturskön trakt, 25 minuters promenad söder om Saltskogs järnvägsstation, emottages sommargäster. Ströms pensionat, Saltskog.

Inackordering

kan erhållas från 1 juni ensamt eller deladt rum hos Fru Maria Plg-Gyllenbåga. Artillerigatan 24, 3 tr. Allm. Tel. 22223.

Warfsholms Pensionat,

Klintehamn, billigt, hemtrefligt. Varm-, kall-, kneip-bad, härlig sandstrand. Täta utflykter. Naturlif. Brefväxla maj: Hr Wöhler, Hospits, Vasagat. 10, Stockholm.

Nervsjuka eller äldre

klena personer kunna få god vård o. inackordering i lugnt hem i Södertelje. Riks 126. Svar till »God vård» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bad Orb (Deutschland) ***Naturwarme Kohlensaure Soolbäder, Herzleiden,*** Rheuma etc. **Villa Saline,** Haus I. Ranges. Fordere Prospekt.

Styrsö Hafsbad

i Göteborgs skärgård.

Mildt och jämnt klimat. 50 minuters inomskärsresa fr. Göteborg. 1:a klass Hotell, Restauration, Bad m. m.

Läkare: *A. Kuylenstierna,* Göteborg.

Fru Gina Svensons Pensionat

i Fiskebäckskil rekommenderas.

Haldska Sjukpensionatet,

Tegnérgatan 45, R. t Vasa 684, A. t. 24560. Förstklassigt sjukhem. Härligt läge med fri utsikt öfver Tegnérlunden.

Säter

utmärkt sommarvistelseort med naturskönaste omgifningar och härligaste luft. (Bekväm järnvägsförbindelse med Stockholm via Krylbo).

Säters Turisthotell mottager inackorderingar för längre el. kortare tid, beställ rum i god tid. Uppgörelse kan ske pr bref eller telefon Riks 47, Säter.

Adresser å Hotell, Pensionat, Hvilo- och Sjukhem

öfver hela landet, se Kvinnligt Yrkesregister 1911. Erhålles å dess expedition, Regeringsgatan 46, Stockholm. Pris 1 kr. Porto till landsorten 16 öre.

Stjernfors Pensionat och Hvilohem.

Angenäm sommarvistelse. Utm. rekreationsort alla årstider. Ref. Stockh. Rikst. 6812 — 11848, Allm. 22187. Adr.: Kopparberg. Rikst. 86.

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
Rektor: Professor A. Holzt.
Högre tekniskt Läroverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingeniörer, tekniker och verkmästare. Elektrot.- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder. 36:te läsåret. 3610 studerande. Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Gymnastikdirektörsexamen
aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 10 sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm, Mästersamuelsgatan 70.

Med. D:r E. Kleens
(ett-åriga) **kurs i Massage och Sjukgymnastik** (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. **N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.** Prospekt begäres städse under adress *Saltsjöbaden.*

Dr. Heims
Laxin-Konfekt
välsmakande Fruktbonbons
Idealiskt Afföringsmedel.
Erhålles å hvarje apothek. 1 Kr. per ask.
Generalagent: Kronans Droghandel, Göteborg.

OATINE är idealet af en ren, snöhvit och varaktig **Crème.** Oatine aflägsnar reformar och hudrodnad o. rensar porerna från smuts. Vid rationellt bruk blir huden klar och vacker. Oatine puder, tvål o. balsam. Tillbakavisa dåliga efterapningar o. mottag endast **Oatine** i hvit burk med grönt lock. The Oatine Co., London. Oatine finnes öfverallt samt hos **A. W. Nording,** Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 63, Stockholm.

Skönhetsfel.

Fräknar, lefverfläckar, finnar, fnassel o. d. försvinner spårlöst på två dagar genom det radikala medlet **Iktyol** 2 kr. *Allt hår, ögonbryn, skägg* erhåller en proper naturlig färg efter önskan från djupaste svart till ljusaste blondt med *Nerolin.* Giftfritt, fäller ej vid tvättning, smetar ej ifrån sig, lätt att använda, pris 2.50.
Lockhårvatten gör det motsträfvigaste hår mjukt och vackert lockigt, 1.75.
Missprydande hårväxt aflägsnas för alltid med *Bartlos.* Ögonblicklig verkan, pris 2.50. *Vårtor, liktornar, hård hud,* födelsemärken aflägsnas, botas för alltid med *Wegdamit,* pris 1 kr.
Försändes diskret jämte bruksanvisning från Kem. Tekn. Nederlaget, E. Liljegren, Malmö 20.

Edra mjäll skola försvinna totalt om Ni dagligen använder
EAU DE QUININE
från *Ed. Pinaud,* 18 Place Vendôme, Paris.

Prenumerera på Idun!

Astrid Wittborn,
Manicure, Pedicure, Ansiktsbehandling. *Brahegatan 6, II.* Riks Östermalm 437. Allm. 19716. Mottagning 11—6.

Lindmans privata förlossningshem,
Hornsgatan 68, Stockholm. Allm. tel. 13302. Rikstel. 12687. Operationsrum och särskildt förlossningsrum. Examinerade sköterskor. Begär prospekt.

Rynktinktur
(Majorskan Edmanns, Varberg)
Förminskar rynkor, gör ansiktet mycket ungdomligare. Hyn blir ren och skär. Intyg från handelskemist. Förnämsta parfymaffärer

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fräknar, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.— + porto. **Franska Parfymmagasinet,** *Drottninggatan 21, Stockholm.*

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd
Ziwertz' Extrait Vegetal
bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hofl **Ziwertz' Eftr.,** Drottningg. 42, Arkaden, **Göteborg.** Återförsäljare rabatt.

Medel mot gråtf hår!
Enda tillförlitliga, 300 gr. flaska 5.50. Endast i **Fanny Gelins Parfymmagasin,** 5 Malmtorgsgatan, Stockholm.

Kläck kycklingar
med "Hönan", billigaste, mest lättskötta och tillförlitliga äggkl.-apparat för 20 ägg, fostermor. Kompl. med bruksanvisn. 10.50 franko. Begär prospekt.
Importagenturen, Malmö 15.

Sveriges äldsta & största specialfirma för
Barnkläder

ETABL: 1869 M. BENDIX ETABL: 1869
WARU-MÄRKE
M. B.
STOCKHOLM

Försäljningslokaler:
18 REGERINGSGATAN.
5 STUREGATAN.
90 DROTTNINGGATAN.

Sändningar för benäget urval expedieras till ärade kunder samt till i landsorten kända personer.
Prisuppgifter och tygprofver sändas på begäran franko.

Källvik. Hälsobrunn. Badanstalt. Hafsbad.
Beläget i det natursköna *Tjust,* 2 mil norr om Västervik. Mycket billiga lefnadsomkostnader. *Läkare:* Docenten vid Uppsala Universitet D:r *H. Lundborg.* Prospekt genom kamreraren. (Postadress: Loftahammar).
Bekväma ångbåtsförbindelser med Stockholm och Västervik.

Generande hårväxt
aflägsnas för alltid med fru Fr. Wendrichs hårborttagningsmedel **"Pate Epilatoire".** Enda oskadliga medel till egen behandling. Erhålles för 5 kr. och försändes i Sverige **blott** från Filialkliniken E. Wolstrup för hår- och hudbehandling med massage och elektricitet, *Norra Wallgatan 28,* **Malmö.** På samma ställe erhålles **"Crème d'Orient"** och **E. Wolstrups badvatten.**

Berndorfer Ren-Nickel-Kokkärl

med vidstående fabriksmärke äga inga för hälsan skadliga egenskaper; äro de i längden billigaste kokkärlen; behöfva ej förtennas; angripas ej af soda; återköpas med kr. 4.50 per kg. Lager hos Bosättnings- och Järnaffärer. Priskuranter genom
Max Däumichen, Stockholm.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T 3091.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:
»1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»
Finnes hos de flesta specerihandlare samt i min butik
N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Kvinnliga Utbildningsskolan
Villa Hult,
belägen vid den vackra badorten Kneippbaden, anordnar för sommaren från den 15 juni till den 1 sept. en kurs i matlagning (äfven vegetarisk), bakning och konservering. Kursen kan besökas **äfven** på en månad och kan denna kurs betraktas som ett tillfälle att få komma till en badort och då förena nöjet med nyttan af några timmars dagligt arbete. Utförligt prospekt sändes och förfrågningar besvaras af **Fröken Ella Hult,** adr. **Villa Hult,** *Kneippbaden.*

Vid Strängnäs Hushållsskola
anordnas en sommarkurs som börjar 15 juni. Höstterminen börjar 15 augusti. Prospekt, ref. och upplysningar genom **Fru M. Braune, Strengnäs.**

Helsobrunnen HÄLSAN Helsingborg.
Säsong 1:sta juni—1:sta september.
Sofiakällan, landets rikaste koksaltkälla, innehåller *Radium* i afsevärd mängd. Järnkälla. Alla medicinska badformer. Härliga hafsbad i Öresund. Sjukgymnastik, massage. Modern elektrisk behandling *ss. Vierzellenbad* m. m. Lokal hetluftsbehandling. — Företrädesvis behandlas urinsyrediates, gikt, reumatism, mag- och tarmsjukdomar, kroniska slemhinnekatarrer, skrofler.
Brunnskontoret, Helsingborg, meddelar upplysningar och sänder prospekt. Medicinska förfrågningar besvaras af brunnsläkaren *doktor Arvid Björkman,* Helsingborg.

Toffa Brunn och Badanstalt, Sundborn, Dalarne.
Landtlig, behaglig rekreationsort, vackert belägen i skogstrakt invid sjö, lämplig för dem, som önska såväl bad som hvila. Alla brukl. bad. Massage. Billigt och enkelt. Säsong: 10/6—15/9. Läkare: D:r J. Nordlander, Falun. Prospekt genom **Rådman G. Ihrman, Falun.**

FÖRBIGÅ EJ DEN SVENSKA INDUSTRIEN!
Vid inköp af kulörta lättare BLUS- och SKJORTTYGER begär
Tuppens Zephyr.
Absolut ljus- och tvättäkta.
Fullt jämförlig med bästa utländska och dessutom billigare.

OBS.! Att hvarje stycke är på hvarannan meter försedt med garantietikett: **TUPPENS ZEPHYR. Absolut ljus- och tvättäkta.** **OBS.!**

Rikhaltiga variationer. ...prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör.
Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

Driftiga, *kvinnliga agenter* antagas för lättsålda hushållsartiklar. Hög provision. Svar till "B. L.". Iduns exp.

Med detta nummer följer Iduns Romanbilaga, ark 3.